

aut adoptivi etiam. *Angel. §. fin. Auth. qui monat. sui.* aut sola legitima conjunx, his casibus, naturales nihil ex paternis bonis præter alimenta consequuntur: *Auth. licet. C. de nat. lib.* Usque adeò, ut etsi justii filii eam hæreditatem repudiarunt, adhuc superstes uxor, naturales filios repellat, quod ita in uxoriæ dignitatis honorem fuit institutum: *Imo Ripa l. Lucius n. 6. de vulg. & pu.* Nepotes autem ex naturali filio nati, nuquam ab intestato, seu extantibus, seu minùs, aliis legitimis liberis, ad ullam portionem admittuntur, *L. si in fi. C. de nat. lib. Angel. d. §. si. nu. 16.* exceptis alimentis, quæ his perinde ac naturalibus filiis debentur, *diximus cap. 47.* Atque hæc de naturalium successione in paternis bonis sunt intelligenda quod enim ad matrem spectat, aliud est, cum ei in univèrsum ab intestato succedant, *§. pen. Inst. de suc. cog. & inofficiosum* etiam illius testamentum dicere possint, *L. si suspecta §. 1. de inoff. test.* atque à legitimis nihil prorsus differant, ita ut iis quoque extantibus, adhuc tamen naturales cum aliis æquè in hæreditate materna concurrant. *L. pen. in fin. C. ad Orfi. ubi Bald. Cor. & Cagno. num. 34. 42.* quod cum Jure civili apertissimè sit constitutum, *d. L. pe. in fi.* sunt tamen qui hoc minùs rectè aut justè sancitum, temerè audeant clamare. *Garz. tract. da ult. fin. jur. Cano. num. 125.*

Pater autem ipse necesse non habet, ullam de illis in testamento mentionem facere. *L. fin. C. de nat. lib.* cum nec his legitima debeatur, nec præteriti tale rumpant testamentum: *Glos. L. 1.*

vers. naturales, & Barto. de contra tab. Traq. L. si unquam C. de reu. do vers. susceperit. n. 47. verùm quod adeo proficiscitur, id totum meræ ejus beneficentiæ acceptum ferendum est. Quæ sanè omnia, & hodie Jure Pont. firma esse sciendum est, quamvis id, tales concubinarum consuetudines valdè damnare videatur, *cap. nemo 32. q. 4.* verùm cum successione materia propria sit legum civilium, *c. si. 1. dist.* non dubitamus jus quoque Pontificium ad eas redigere, & secundum civiles constitutiones interpretari. *Abb. c. tanta, qui fil. leg. num. 12. Rip. L. si unquam. C. de revo. don. num. 78.* unde naturales utroque Jure ad parentum bona justa prædictas distinctiones vocabuntur. Observandū tamen id est, non in omnibus passim naturalibus hæc ita se habere, sed in iis tantūm, qui ex libero, & libera concubina geniti sunt. At qui ex servorum consortio prodire, sive ex patre libero, & matre ancilla, sive ex utroque servo aut matre libera, patre verò servo, licet hi quoque naturales appellentur, *supra cap. 13. 14.* si tamen simul cum parentibus libertatem fuerint consecuti, hodie Justiniani constitutione, tam soli, quàm si cum aliis legitimis concurrant, ad parentum successiones agnationes tutellæque vocantur, ac in omnibus legitimorum Jura adipiscuntur. *Inst. de serv. cog. in princ.* His etenim lex ideo magis quàm cæteris naturalibus favere voluit, ideò quòd probabile est hos verum matrimonium si licuisset, fuisse contracturos, ast illos voluntas sola à justis nuptiis celebrandis cohibuit. Meritò lex necessitatem, ut maiori dignam huma-

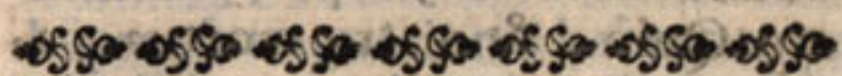
8

9

10

huma-

humanitate, mitius etiam presecuta est, arg. L. 1. §. merito de po.

CAPUT XXXIX.

De Parentum, & transversalium successione in bonis naturalibus.

SUMMARIUM.

- 1 Mutua successio inter parentes & filios naturales.
- 2 Pater qui legitimos filios habet, an possit naturalibus succedere.
- 3 Vicissitudo in success. quomodo consideranda.
- 4 Naturales nullos habent agnatos, sed cognatos.
- 5 Naturales inter se quando succedant.
- 6 De naturali utrinque conjuncto, & uterino tantum.
- 7 In feudi successione, utrinque conjunctus non semper aliis praefertur.
- 8 Naturalis succedit fratri uterino aequè cum matre.
- 9 Differentia agnationis, & cognationis, an sit, quo ad naturales filios, sublata.

Sed quæ modò diximus naturalium tantum respiciunt successionem in paterna hæreditate. Agendum nunc est, quemadmodum contra parentes, atque ex transverso latere jucti, ad illorum bona vocentur. Et quoniam scimus, contraria omnia eadem ratione dijudicari: L. 1. de his qui sui sunt. sicuti tradidimus

naturales in duabus tantum uncias patri intestato hæredes esse, ita & parentes ad filiorum suorum bona pro eadem portione admitti debent: §. de nepotibus Auth. qd. mod. sui Dec. cons. 311. in princ. eodemque argumento, & mater patre non extante totam hæreditatem filii consequetur, extante patre, illa decem uncias, pater duas legitimo jure capiet. Inst. ad Tertyl §. fi. & Authen. licet. C. de nat. lib. Hincque existimarunt multi Mathes de suc. ab intest. 2. memb. 2. ar. n. 9. Ubalde 2. part. n. 23. Ang §. præferunt. Inst. ad Tertyl. num. 17. patrem qui legitimos filios susceperit, nullum amplius jus in naturalium filiorum bonis ab intestato habere, propterea quòd nec sibi, jidem naturales, extantibus aliis legitimis queant succedere. Quin patrem facilius ab eorum hæreditate repellendum, quo magis ipse in culpa fuit, cum omnia hæc patris, non filiorum vitio, crimineve contigerint. Auth. de inc. nup. in princ. Sed ego contra; Nam in successioneibus admitto quidem, vicissitudinem esse servandam, ea tamen ab initio in genere, non ex eventu spectanda est. Ait lex, Ubi pater absque legitimis liberis decesserit, naturalis succedat. Ergo contra, ubi naturalis sine filiis objerit, pater vocari debet, hæc enim est vicissitudo, ut spectemus eum qui prior defunctus est, an liberos ex se superstites reliquerit, an minus. In eo verò qui successurus est, cur id inspiciatur, cum ita sequeretur, numquam alteri alterius hæreditatem obvenire posse. Finge etenim jam prædecessisse patrem, planè sicut ex eventu hoc constat, eum non amplius

Ha

filiò

filio hæredem futurum, sic & ea ratione dicendum esset, nec filium illi succedere debere, si eventum hunc, qui in persona successoris contigit, respicere vallemus. Sic & cum frater fratri nullis extantibus descendentes aut ascendentes succedat *Aut. itaque C. com. de suc.* sequeretur quoque, ut si alter eorum liberol suscepisse, amplius alteri sine lib. decedenti non posset succedere, eò quòd cum ipse filios haberet, fratrem jam omni sibi succedenti spe exclusisset, cum filii sui ante alios ab intestato vocentur. *Aut. in successione. C. de suis & leg.* quæ tamen omnia quæ absurda sint, nemo est qui non videat Hoc igitur, & casu filii quidem legitimi, patri in eo proderunt, ut ejus hæreditas ad naturales non perveniat, non oberrunt verò, quominus is illis naturalibus sine liberis decedentibus succedat, nam hoc tantum in eorum gratiam fuit constitutum, ut satis notum est, quod ita potius in odium converteretur. Quotiescunque igitur naturales absque filiis decesserint, pater etsi alios legitimos habeat, quomodocumque semper duas uncias capiet, reliquum ad matrem jure legitimo pertinebit, *d. Auth. licet. & L. pe. C. ad Orfic.* quod et si pater prior obierit, tunc dubitandum non est, quin in solidum mater exclusis legitimis filiis sit hæres, cum naturali ipsi, cum agnatis patris nulla intercedat conjunctio, existimeturque quo ad illos in successione prorsus extraneus: *§. filium. Auth. quib. mo. nat. off. sui.* adeò ut et si mater superstes non sit, in ejus tamen hæreditate, hi qui per lineam maternam proximio-

resunt, semper cæteris quibuscunque à patre agnatis præferantur, nec illi ullo unquam casu admittantur. *L. si Spurius. Unde cog.* Quin, & matre mortua, patre verò superstite crediderim eadem ratione patri duas tantum uncias reservari, cæterum proximioribus per lineam maternam cognatis deferri. Naturales autem inter se quidem ex patris latere tantum juncti fuerint, nulla se omnino necessitudine attingunt, cum tunc liberi patrem, & ejus agnationem sequantur, cum legitime nuptiæ intercesserunt, *L. cum legitime, de sta. hom.* hi verò omni agnationis jure carere dicuntur, *d. §. filium.* ideoque nullo proximitatis nomine ad mutuam successionem possunt vocari. *Glos. L. 2. Unde cog.* Quòd si ambo ex eadem matre editi fuerint, retinent tunc cognationis jura, quæ à matre proficiscuntur. *§. si. Inst. de succ. cogn.* recteque ut cognati inter se atque aliis eodem ex fonte prodeuntibus succedere possunt. *L. si Spurius. L. 2. Unde cog.* quod, & multò magis esset affirmandum, si utrinque tam ex patris quam matris latere essent conjuncti, licet semper ut cognati, tantum, non ut agnati veniant. Atque id circò cum Mævius qui alterum fratrem utrinque conjunctum, alterum uterinum tantum, sed naturales ambos habebat, decessisset, censebant omnes. *Mathes. de succ. ab inte. in 2. mem. 3. artic. prin. numer. 11. & seq.* ex communibus juris regulis, utroque latere junctum uterino esse præferendum, *Auth. cessante. C. de leg. here. §. si igitur Auth. de har. quæ ab intest.* cum duplici nexu quis arctius, quam

quàm simplici tantùm vinciat. A qua tamen sententia ego longissimè absum, cum, ut supra diximus, in his naturalibus nulla prorsus agnationis habeatur ratio, & nec minimum quidem cum patre vel jus consanguineis commune habeant aut annexum, d.

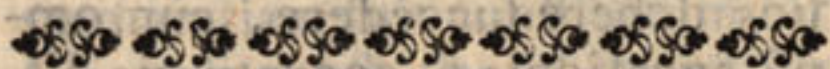
7 *L. cum legitima. d. §. filium.* Tantum igitur matris attenditur vinculum, quoniam alterum nihil ad rem facit, estque alienissimum sicuti in feudo, utrinque conjunctus, aliis ex latere tantùm patris consanguineis non præferitur, quoniam in eo agnatio sola spectatur, cognatio negligitur. *Bald. cap. 1 §. his verò, de succes. frat. Ripa. L. re conjuncti. num. 13.* Qua ratione, & nunc uterinus tantùm, æquè cum aliis utrinque conjunctis succedet, quoniam naturalis qui decedit, patri omnibus necessitudinis nexu devinctus est, ideo, & æquas omnibus deferet portiones, *arg. Aut. post frat. C. de legit. hered.*

8 Et hoc argumento infinitas propè opiniones à Doctoribus communiter receptas infirmari posse puto, *Uald. de suc. ab intest. in 2. par. numer. 24.* veluti cum filium naturalem superstiti matre à fratris uterini præmortui successione excludunt, eò quòd lex fratres tantùm utroque latere juctos defuncto, simul cum parentibus æquè ad successionem vocet, non qui altero tantùm sunt connexi. *§. consequens. §. si verò. Aut. de hered. que ab intest.* Illud enim eo casu ita à lege constitutum nemo non videt, quòd scilicet parens, tamquam frater utrinque conjunctus habeatur, qui semper quocunque fratre uno tantùm capite adjuncto, potior erit. *Bald. Auth. de-*

functo. C. ad Terty. num. 8. At nos matrem naturalibus filiis solo cognationis vinculo affinem esse affirmamus, parique gradu & naturalem illi conjunctum esse, *Inst. de suc. cogn. §. fin.* meritoque neutrum alteri præponendum Ut, & licet eodem in concubinato, jisdem ex parentibus uterque filius sit procreatus, semper tamen unicum cognationis jus, non duplex conjunctio consideretur. Planè mater quæ filios, alterum naturalem, alterum naturalem, & legitimum suscepit si legitimus decedat, sola tunc naturali excluso filio suo legitimo succedet, quoniam tunc duplex adest vinculum, civile, & naturale, *Aut. defuncto. C. ad Tertyl.* atque ita communi sententiæ locus esse poterit. *Ang. §. fin. Auth. quibus mo. nat. off. sui.*

9 Quid verò si quis dicet, hodie æquè patri ac matri naturales filios debere succedere, cum omnis agnationis & cognationis differentia in successione jam sit sublata: *§. fin. Auth. de hered. que ab int.* & sola naturalis causa nunc inspiciatur. *Aut. in suc. C. de suis & legit.* atque ita prædicta omnia quæ supra relata sunt jam cessare, cum naturalis, qui jura cognationis cum matre retinebat, ob æquiparationem factam, & differentiam sublatam, idem & veluti agnatus patri à legibus agnoscere debeat? Quid respondendum erit? Ego sanè dicerem, cum qui ita existimet, longè falli: Sic enim fieret, ut hodie naturalis filius, sicut legitimus, patri suo succederet, & cum legitimo æquè concurreret in hæreditate. Sic & Jura novissima Justiniani, ubi de naturalibus sanxit. *Auth. licet. C.*

de nat. lib. § §. pen. § §. discr. Authen. qb. mo. na. sui. jam omnia correctâ essent; omnia immutata, quod vel dubitare, maximè ineptum & ridiculum esse censeo. Quod ergo constituit Justinianus, ut nulla hodie inter agnatos & cognatos differentia fervetur, id in legitimè natis tantum procedit, qui poterant ab intestato succedere. Ad naturales autem non pertinet; quod hi in minima vix parte unquam succedunt patri, idque; potiùs pietatis cujusdam causa olimque cognati illi poterant, & aliis agnati esse. At hi nullos prorsus agnatos unquam habere intelliguntur. Meritò ea constitutio de his illegitimè natis, unquam accipietur, quod & ingeniosissimus Faber in commentariis suis tradit. *Fab. Inst. serv. cog. nu. 5. Caccia. si qua illustri colum. 23. C. ad Orfic.*

C A P U T XL.

An spurii a patre institui in testamen. possint.

S U M M A R I U M.

- 1 Ex quolibet illegitimo congressu spurij oriuntur.
- 2 Spuriorum duo genera.
- 3 Mulieres quibuscum impunè licet rem habere. § num. 6.
4. Spurij quidam à patre institui possunt, alij non possunt.
- 5 Quare spurij patri intestato non succedant.
- 6 Damnatus coitus quis dicatur.
- 7 Triagenera filiorum.

Quantum inter se differant naturales & spurij, licet adhuc sæpiùs ostenderimus, hoc uno tamen ex loco facilè est intelligere, quod naturales quandoque patri hæredes esse possunt, spurij semper paterna indigni successione habentur. *Auth. licet. C. de na. lib.* Ego, verò spuriorum nomine cum omnes ij contineantur, qui ex illegitimis quomocunque nuptiis sunt procreati: *L. vulgò. de sta. hom.* crediderunt etiam Doctores nostri generaliter spurios cunctos à patris sive testati, sive intestati bonis arceri. *Bar. L. fin. de his qui. ut indi. 1. col. Alber. Rubr. C. de nat. lib.* proptereaque & eos qui ex scortis, ancillis, aut infimis: hujus generis fœminis suscipiuntur nihil ex patris testamento capere posse, eò quod ubi non justæ concubinæ loco nobis mulier juncta fuit, filij semper spurij, non naturales solent appellari. *Old. consil. 196. Bald. 129. in sec. § 206. in 3.* Colliguntque hoc Doctores, & ex Justiniani nonnullis constitutionibus. *Auth. quib. mod. nat. leg. circa. fi. § Authen. de Nothis, aliàs qb. mod. nat. sui.* in quibus cum de Nothorum successione, sive ex testamento, sive ab intestato plura agat, attestatur is deinde sæpiùs hæc se tantum de naturalibus filiis sanxisse, nec id beneficium ullo pacto ad alios velle pertinere. *Aut. de trien. § sem. §. consideramus. § §. si quib. mo. sui.* Itaque spurios omnes penitus à paterna successione exterminatos volunt, cum nec dignos quidem putarit, quibus alimenta relinquuntur. *Aut. ex complexu. C. de incest. nupt.* unde & tam sæpè in Jure legitimus, spurios nihil cum bonis patris habere cum mu-

ne:

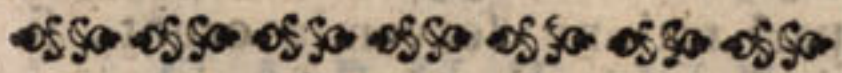
ne: *L. si spurius. un. cog.* nec illi aut agnatos, aut consanguineos esse. *Inst. de suc. cog. §. fin.* Quæ sententia communi Doctorum omnium calculo ita est confirmata. *Oldr. consilio 196. Azo. in sum. C. de ince. nupt. in fin. Bart. L. fin. de his qui ut in dig. Goz. conf. 21. num. 23. Angel. in §. fin. Aut. quib. mo. sui. Bald. L. perpetuo, de condi. ob. turp. cav. Afflict. Decis. 203.* ut vix videatur effugere posse temeritatis notam, qui non pedibus manibusque in eam contendat. Sed Dij boni, quàm procul ab omni abest veritate & æquitate? Ego planè contrarium audacter affirmare nihil vereor, quod & recentiores quosdam sanè acutè notasse video. Sed hi obiter tantùm, & levi, quod ajunt. brachio id attigère. *Alciat. parerg. 4. ca. 5. in fin.* Existimo namque, non spuriis omnibus interdictum, ne omninò patri succedant: sed quosdam tam ex testamento, quàm ab intestato quidem patri hæredes esse non posse, quosdam si instituantur, tunc ex testamento succedere patri non prohiberi. Sciendum enim in primis est, spuriorum duo esse genera. *Gl. pen. C. ad Orfi. Alex. conf. 174. in 5. & Bart. L. si de his qb. ut ind.* alios quidem ex concubitu profectos, qui jure civili accusari, graviterque vindicare solet, velut adulterium, stuprum, incestum: *§. item lex Julia. inst. de pu. jud.* Alios non adeò infames, ut qui ex vulgo prostitutis mulieribus suscipiuntur, quarum congressus nullà poena mulctatur: *L. si ea. C. de adult.* quales sunt & hi, qui ex abjectis quibusdam & vulgarib. foeminis. *Cravet. consil. 166. num. 6.* uti ancillis, oriuntur, in quas propter generis obscuri-

tatem, nec stuprum, aut adulterium, aut quid legibus prohibitum cadere potest: *L. quæ adult. C. de adul. Azo. in sum. C. de concub. Bar. Ang. L. si uxor. de adul.* Cùm verò in his minorum, ut ita dixerim, gentium spuriis, multò minus, quàm in cæteris vitium notetur, cùm illorum parentes, iis dando operam, nullam legibus poenam fuerint promeriti. An non æquum est etiam cùm is mitius multò quàm cum cæteris agere, ut delicto æqualis poena ubique compensetur: *c. non asseramus. 24. q. 1.* Equidem sic ipse sentio, sicuti diosiore illi spurij, à bonis paternis quomodocunque semper excluduntur eò quòd ex danato coitu sunt progeneriti, ita hos qui ex congressu permisso prodierunt, saltem in testamento à patre agnosci posse, in hocque æquali cum cæteris lure non uti. Quæ opinio & ratione legis, & Justiniani verbis, & aliis pluribus suaderi potest argumentis. Videmus spurios cujuscunque generis, à patris intestati successione, duabus maximè de causis repelli, vel quia ex nefariis nuptiis fuerint concepti, quas maximè lex odio habet, idcircoque hoc exemplo patrem voluit coërcere vel quia cum quis legitime natus non est, is & incerto patre, ac vulgò quæsitus existimatur, unde non tam facilè eum ad alicujus successionem ab intestato vocavit ut quem incertum esse, filij ne loco eum pater habuerit, sitne proprius an alienus, ad sitne an repugnet in ea re defuncti voluntas. *Aut. de trien. & sem §. consideremus. nam si hæc, circa si.* Sed hæc duo in proposita questione nostra cessant, nam nec ex damnato eum concubitu ortum præsup-

præsupponimus, minùs etiam, in certum nunc patrem esse, cum ipse semet parentem illius declaraverit, certaue ejus ex testamento sit mens. Cur ergo capere ex eodem testamento prohibeatur, cum hic nulla legis ratio repugnet? Animadvertimus etiam, cum de horum successione loquitur Imperator, de intestato tantum patre mentionem facere. *Auth. quib. mod. sui. §. si quis autem. §. d. §. consideremus.* Rursus cum modos præscribit ex testamento succedenti nusquam tam legitimam concubinam, adeoque certos filios requirere: *§. ne igitur. Aut. qui. mod. sui.* quasi hoc aperte ipse nobis declaraverit, longè diversam esse in hac re testati ab intestato causam. Probant & hoc idem suprà in contrarium citata illis verba: *d. Aut. §. si. qui natos tantum ex nefariis congressibus, aut damnato coitu, quomodocunque succedere vetat,* quibus quidem verbis spurios hos, de quibus nos in præsentibus agimus, non comprehendi fat manifestum est. Cum enim damnatus tantum concubitus propriè is dicatur, in quem & criminalis accusatio intentari, & severa etiam pœna infligi possit. *Sox. consil. 148. §. Bal. ibi in subscr. Sali. cet. Aut. ex complexu. Scueri. §. Cagno. L. pe. C. ad Orfi. nu. 13.* Jam scimus spurios, qui ex meretricibus, aut humilioribus hisce foeminis suscipiuntur, nec ulli pœnæ affines esse. *Bar. Ang. L. si uxor, de adult. & talem congressum verè damnatum non dicit. Dec. consil. 306. §. 311. Alexand. 139. in 1. Sozi. 148. §. L. Gallus. §. qd. si num. 5.* sequitur ergo Justinianum de his in ultima parte minimè locutum, nec

7
 hos exclusos esse. Quin cum ille filiorum tria genera distinxerit, legitimos, naturales, damnatos, ac damnatis quidem omnem penitus successionem interdixerit, hique, ut modò ostendimus, damnati propriè non sint, cæteris verò ex testamento capere permiserit, credendum est potius hos in naturalium ordine contineri voluisse, cum & ij largè naturales nominari queant, tametsi ex furtivo quodam coitu sint procreati. *Dec. consil. 155. i. col. Abb. c. per. venera. qui fil. leg. num. 31.* Nam cum evidentissimum sit, hos nec legitimos, nec damnatos esse, dicatque Justinianus se perfectè omnes filiorum species numerasse, *d. Aut. in fin.* non necessarium ferè est, hos in naturalium numero ferre, cum alium non possunt locum obinere? Adjuvat hoc & exemplaris Græci auctoritas, ubi de Nothis fit mentio. *Auth. Cræ. de Nothis.* quod verbum nedum naturales, sed & spurios complecti posse, aliàs latiùs explicavimus. Censeo igitur spurios hos à patre rectè institui in testamento posse, tum rationibus prædictis, tum maximè, quò deorum natales, seu parentum concubitus ille nullà à legibus pœna mulctatur, quod argumentum est, eos non usquequaque juri odiosos esse, & ita etiam alios in signes Doctores sensisse reperio. *Salie. Auth. ex complexu. Alcia parrerg. 4. cap. 5. in fin. Crævet. consil. 166. numer. 11. Boer. Decis. 127. num. 6.* Quæ si vera sunt, ea tamen semper observanda duco, cum pater eis quid vult relinquere, quæ suprà de naturalibus tradidimus, an scilicet alios pater legitimos habeat filios, an uxorem, an cætera, quæ antea copiosius

piofius relata fuerunt.

CAPUT. XLI.

Nati ex pluribus concubinis possintne à patre institui, & spurij quomodo succedant matri.

SUMMARIUM.

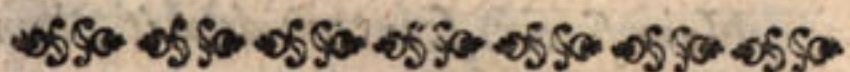
- 1 Sitne damnatus concubitus cum pluribus concubinis.
- 2 Naturales patrem in jus sine venia non nocant.
- 3 Quis spurij succedant matri, & cognatis.
- 4 Qui succedant spurio, ubi nullos cognatos habet.

Cum dicat Justin. eos, qui ex pluribus concubinis nati sunt, cum quibus pater eodem tempore consuetudinem haberet, legibus odiosos esse, & à sua constitutione procul excludendos: §. si verò effusa. Aut. qui. mod. nat. sui. Hinc quoque nostra distinctio confutari videtur, quam modò de spuris retulimus. Veluimus siquidem eos spurios ex testamento vocari posse à patre, quos ipse ex congressu non damnato suscepisset. Sed cum hoc ipsum cum pluribus concubinis commercium, ad fornicationis accedat speciem, d. §. si verò. quæ legibus impunita est. Abb. ca. inter opera, de sponsal. Cur negat deinde Imper. quicquam talium concubinarum filiis benignitatis esse impartendum? Ego ut obicem hunc amoveam, id diligenter puto considerandum,

sitne hæc libidinis species, de qua agimus, inter damnatos coitus referenda. Mihi enim ut plurimum sanè videtur referenda, cum perspiciam Jure civili, ad in eundem cum honesta muliere concubinatum, protestationem, ut evitetur legis Juliæ pœna, esse necessariam, d. L. 2. de concub. Quòd si cum pluribus quis versari incipiat, difficilimum est hunc vel stupri, vel adulterij crimen posse evadere, ex quo Jus civile unius tantum concubinæ consuetudinem admittit, eamque denunciatione, quæ cum uni semel facta est, jam cæteris nihil potest inservire. Bald. L. eam, quam. C. de fideicom. num. 35. Ideoque nil mirum est, si tales liberos, ut ex damnato natos coitu expulit Justin. quod cum præcedenti capite nostro consentit. Si tamen tales essent hæc concubinæ aut potiùs meretrices, adeò obscuræ & sordidæ, utiis nulla stupri nota impingi posset: L. quæ adulterium. L. si ea. C. de adult. tunc dicerem Justiniani verbanequaquam in his esse intelligenda, propterea quòd illarum congressus extra legis pœnam sit, ut aliàs tradidimus, aut etiam generaliter fortè id affirmarem, qualescunque essent hæc concubinæ. illarum tamen filios à testamento patris non excludi, cum ab intestato tantum reiiciat eos Imperat. ob incertam fortè prolem & indiscretam, ver. & hoc dictimus. nam si hoc non sanciverimus. d. Auth. non quotiens ex certo patris judicio, qui ad eos esset perventurum. Movetque me maximè, quod iidem matri legitimi successores approbantur. Bart. L. si de his qui ut indi. num. 3. patrem etiam in jus sine venia

3 venia vocare non possunt. Imo §. si quis rogat. col. 4. quæ res sanè demonstrant, illos non omnino nefarios habendos, nec cæteris ex punito concubitu prodeuntibus æquiparandos. Alex. L. 2. in prin. num. 13. de in jus vocan. Et hæc sanè distinctio, ut consideremus, quales sint spurij, vulgares ne quidam, an ex damnatis nuptiis suscepti, ut primi ex testamento tantum agnosci possint, ab intestato repellantur, cæteri utroque remedio prorsus careant, sicuti patris ratione videtur æquissima, ita quo ad materna bona nullam habet dubitationem, siquidem fatentur omnes, spurium & vulgò quæsitum filium semper matri succedere posse, nedum ex testamento, sed & ab intestato, dum tamen ex eo complexu ortus non sit, qui accusari jure possit. *Glos. §. pen. Inst. ad Orfic. & in L. pen. C. eod. Aug. §. si. Ant. qui. mod. nat. sui. Bar. L. fin. de his qui. ut indi.* hincque tam frequenter comperimus, illos legitimos matri, aut per eam lineam cognatis hæredes fieri: *L. si spurius. L. 2. L. Modestinus nu. cog. L. sine ing. ad Tertyl.* ab eaque eadem ratione esse educandos: *L. si quis à liberis. §. 1. de lib. agnos.* Recipit tamen & hæc regula declarationem, si enim mater illustris fuerit, & filios justos susceperit, spurij à legitimis in successione excluduntur, ita ut nec testamento, nec donatione quicquam ab ea capere possint: *L. pen. C. ad Orfic.* Quòd si soli spurij matri illustri adsint, aut etiam cum legitimis, sed matri non illustri concurrant, utroque casu contra Accursij sententiam. *Gloss. 2. fin. Inst. ad Tertyl.* eos matri succede-

re, & verius & recèptius est. *Ang. d. §. si. & d. Aut. §. fin.* Et hæc omnia pari ratione servanda erunt, si de succedendo ipsi spurio agatur: *§. de nepotibus. d. Auth.* quoniam traditum est mutuas esse in hac resuccessionis causa. *Dec. consil. 311. 1. col. Alex. 174. in 5. & 150. in 2.* quamvis aliter in dispensatione, quæ strictissimè accipitur, nec ob maiorem etiam rationem ad alium casum extenditur. *Dec. c. at si clerici. §. de adult. n. 18. de Judic.* non ineptè quibusdam visum sit. *Capr. cons. 1. Quod videtur contra. 2. de nepotibus. in d. Auth.* de deficientibus autem omnibus per lineam maternam conjunctis, uxor spurio hæres erit. *Bald. d. L. pe. C. ad Orfi.* inde ad tutorem, jure suscepti muneris hæreditas pertinebit: *L. quo tutela ubi Glos. de reg. jur.* dum tamen spurij intra decimum quartum annum, quo tempore sub tutela est, moriantur. *Bald. Ang. Cast. L. nutritoribus. C. com. de succ.* alioquin semper deinde fiscus bona ea uti vacantia occupabit: *L. 1. C. de bovac. lib. 10. & Cravet. consil. 138.* Quæ tamen intelligenda sunt, ubi propria essent ea spurij bona, id est, non à patre quæsitæ, alioquin sic constaret id quod spurius detinebat, olim patrum fuisse, tunc eo mortuo, totum hæredibus legitimis patris esset restituendum. *Dec. consil. 311.* nisi fortassè id à patre in fraudem legis factum esse, secundum Distinctionem alibi à nobis traditam *cap. 43.*

CAPUT XLII.

Spurii nati ex conjugato & soluta, an parentibus succedere prohibeantur.

SUMMARIUM.

- 1 Adulterium Jure civili quod dicatur.
- 2 Uxor maritum suum nec adulterij, nec stupri accusare potest.
- 3 Intell. L. c. 2. de adulter.
- 4 Maritus cum alia foemina, non uxore congregiens, quando accusari possit.
- 5 Nati ex conjugato & soluta, non semper ex damnato coitu orti intelliguntur.
- 5 Constante matrimonio, concubinam habere non licet.
- 7 Non omnia quae prohibentur, pœnam habent constitutam.
- 8 Adulterium Jure Canon. etiam ex parte viri judicatur.
- 9 Pœna incestuum nuptiarum, an Jure Canon. locum habeat.
- 10 Adulterium Jure Canon. vocatur quilibet illicitus concubitus.
- 11 Damnatus coitus, aliter Jure Canon aliter Jure civili sumitur.
- 12 In successione Jura civilia servantur, etiam Jure Canon.

Est ergo illud, ni fallor, satis probatum, spurios qui ex damnato coitu orti non sunt hæredes matri, quandoque & patri esse posse. Verùm in ci-

variis conjunctionum generibus, quas, sint ne damnatae, aut minus, ignoramus, cumeas certo loco constitutas non reperiamus Unde filij quoque possint ne succedere, meritò dubitamus. Exempli causa, si maritus quispiam ex soluta aliqua muliere prolem susceperit, incertam videtur filij ne illius hæreditatis capaces censeantur. Sozinus & Baldus eos succedere matri posse dixerunt.

Sozi consil. 148. Bal. Nov. ibi in subscr. eo quod adulterium Jure civili id non dicatur, ubi cum soluta muliere nobis est negotium: L. 1. C. de adul. Nam tunc alterius torum non lædimus, unde adulterium dictum volunt c. lex. §. 1. 36. q. 1. L. inter. §. 2. de adult. proptereaque nec damnatum hunc concubitum esse aiunt, qui filij successionem debeat prohibere. Quæ Sozini ratio si vera est, quamvis ipse de matris disputet hæreditate, idem tamen de paternis bonis dicendum esse sequeretur, ubi pater in testamento aliquid his relinqueret, ut supra disservimus. Contra verò integro consilio respondit Decius. Dec. consil. 306. quamvis consil. 311. num. 2. id deinde non firmat. qui voluit damnatum hunc concubitum omninò dici, quòd pœna illi Jure constituta sit, non quidem adulterij, sed stupri, ut & Imperatoria constitutione expressum ait, d. L. 1. C. de adult. & multi alij Doctores tradiderunt, Sal. L. 1. C. de concu. Anch. consil. 335. in prin. Glor. consil. 21. col. pen. Alex. consil. 60. in 2. nume. 32. Caccial. latè in L. pen. C. ad Orfi col. 11. 12. Ego verò, si credidit Decius uxori jus esse maritum suum cum alia foemina congregientem, stupri accersire,

2 aut quicquam simile ea constitu-
 2 tione caveri, longé quidem il-
 lum falli existimo, excludit enim
 ille textus mulierem ab omni
 prorsus accusatione, nedum adul-
 terij, sed stupri. Nam cum lex
 Julia de adulterio æquæ, ac de
 stupro loquatur: §. *item lex Ju-*
lia. Inst. de publ. jud. hæcque
 publica crimina sint: *L. 1. de pub.*
judi. §. dict. §. item sequitur
 etiam eorum actiones scæminis
 esse interdictas: *L. de crimine.*
C. qui ac. cus. non poss. Unde mi-
 3 ror satis quomodo eam legem
 in opinionem suam attulerit De-
 cius, cum ibi de stupro nihil aga-
 tur, sive ab uxore, sive à quo-
 cunque alio accusato proponatur.
 Quin hoc solum ait ille text. mu-
 3 lieres, quamvis matrimonium
 suum à marito violatum velint
 expostulare, accusationem tamen
 contra eum instituere haud posse,
 Id est, quamvis ejus rei mul-
 tas haberent probationes, qui-
 bus maritum tori fidem non ser-
 vasse vellent docere, adhuc ta-
 men nullum jus publico judicio,
 adversus maritum posse exerce-
 re, eò quòd marito tantum hæc
 accusandi facultas lege concessa
 sit, non uxori. Quæ res & ver-
 bis Gelij in Noct. attic. conven-
 nit, quia ita veteri Jure scrip-
 tum ex Marci Cat. oratione re-
 fert. In adulterio uxorem tuam si
 præhendisses, sine judicio impu-
 nè necares. Illa te si adulterares di-
 gito non auderet contingere, ne-
 que jus est. Et Syra apud Plautum
 in Mercatorem conqueritur mu-
 lierum conditionem, his verbis:

Ecastor lege dura vivunt mu-
lieres,

Multoq̄ iniquiore misera quàm
viri.

Nam si vir scortum duxit clam
uxorem suam.

Id si rescivit uxor, impunè est-
viro.

Uxor viro si clam domo egressa
est foràs,

Viro fit causa, exigitur matri-
monio.

Utinam lex esset eadem, quæ
uxori est. viro.

Non ideò ego tamen Decij opi-
 nionem undequaque falsam di-
 co, sed prout nec illi, sic nec So-
 zino omninò in hac re hærendum 4
 esse existimo. Sic enim credo ma-
 ritum, qui cum alia fæmina rem
 habeat Jure, civile stupri quando-
 que accusari posse, quandoque
 non posse. Nam si obscura
 sit, vilisque admodum ea mulier,
 quam maritus præter uxorem
 cognoverit, omne in eo stupri
 crimen cessare puto: cum talem
 concubinum extranei quidem ac-
 cusare nequeant, ut qui publicè
 impunitus dicatur: *L. quæ adul-*
terium. C. de adul. Ang. L. si uxor,
de adul. Bart. L. verum de furtis.
 minùs uxor, cum ipsa nullam ad-
 versus maritum eo nomine actio-
 nem habeat, *c. apud. 32. q. 1. §.*
publico. nisi fortasse in juriarum.
Bald. d. L. 1. C. de adul. quod
 & ipsum dubium puto, si vera
 sunt, quæ Marcus Cato in sua
 illa oratione scripta reliquit,
 Quòd si paulò honestior decen-
 tiorque scæmina sit, & tunc cum
 Decio sentirem, maritum cum
 ea impudicè versantem, quam-
 vis non adulterij, attamen stu-
 pri criminã condemnari posse,
 non quidem uxore id ei abici-
 ente, nam uxori non licet, sed
 aliis fortè accusantibus, nec enim
 æquum est eum impunè ab hoc
 crimine dimitti Unde quod ad 5
 filios attinet, de quibus in præ-
 senti

fenti dispatamus, si ex concubitu non vilissimæ & improbillimæ foeminæ orti fuerint, quamvis soluta esset, crederem damnatam hanc conjunctionem dici, nec filios parentibus posse succedere, secundum supradicta. Quòd si abjecta fuerit conditione illa foemina, tunc secus putarem, & hoc casu Sozini sententiæ ut
 6 verior locum concederem. Quòd si quis urgeret adhuc ea ratione, quod expressè prohibitum sit, ne cui constante matrimonio concubinam habere liceat: *L. 1. C. de concub.* ita ut nec domino, cui uxor adsit, amplius consuetudo ulla cum ancilla sua permittatur: *L. si in fin. C. com. de manu.* nec distingui his casibus, qualis sit ea mulier, cum qua jungit se maritus, vilisne an honestæ conditionis, quasi leges id unum tantum spectent, an maritus postergata legitima uxore sua, alterius mulieris familiaritatem sequatur, hancque solum indignitatem graviter ferant, ob idque eum etiam ignominia plectant. *Bald. L. 2. C. de incest. nupti. Dec. conf. 530.* Responderem primò, non loqui nos de marito, qui præter uxorem detineat etiam apud se perpetuò concubinam, prout Doct. illi videntur intelligere, sed de eo, qui præter legitimum torum, furtivos etiam cum aliis concubitus quandoque non aspernatur, ut multis contingere videmus. Aut tandem exemplo me Divi Marci protegerem, qui rescripsit eum hæredem, qui prohibet funerari ab eo, quem testatore legi, non rectè facere, pænam tamen in eum statutam non esse: *L. at si quis, §. avus, relig. & sum. fu.* Sic concedam & ego

maritum quidem minus honestè decenterque facere, ex quo tamen pœna illi ob hoc nulla indicta est, propterea, & concubitus illum damnatum non fore appellandum, filiosque ad successionem admitti posse. Quæ
 8 quidem Jure civili ita se habent. Hodie verò cum Jure Pontif. adulterium id æquè dicatur, cum uxor alterius vitatur, ac ubi conjugatus vir se solutæ mulieri immiscuerit, *c. nemo. 32. q. Abb. ea transmissæ, de eo qui cog. conf. uxor.* dúbia magis nunc quoque ista omnia redduntur. Cùm enim in materia peccati, qualis hæc est, leges semper cedant Canoni. *Glos. c. possessor. de reg. Ju. in 6.* Canon verò adulterium hoc appellet, de quo nos agimus. Jam sequitur ut & damnatus hic concubitus hodie rectè si vocandus, cùm adulterium criminali supplicio plectatur, sicuti aliàs damnatum diffinivimus. *supra c. 42.* Nam cùm aliquid certo delicti nomine lex demonstrat, pœnam quoque eandem ac nomen illud meretur, illi crimini constituisse existimatur. *L. 1. §. 1. ad Turpil.* Sic videmus pœnam Jure civili incestis nuptii impositam. *Auth. Incestas. C. de incest. nupt.* in iis quoque nuptiis locum habere, quas hodie incestas dici Jus Canon. statuit. *Abb. cap. 1. §. 9 fin. de don. interv. & uxo. Dec. conf. 158.* Sic, & cùm matrimonium intra quartum gradum contrahi lege municipali sub pœna prohibetur, gradus isti secundum canones, non leges accipiuntur, *Alexan. Dec. L. si Anja, in fin. C. de succ. ed.* eò quòd materia hæc propria est magis Juris Pontificii, *cap. p. de sec. nup.* quod & aliis exemplis liceret comprobare.

bare. *Dec. consil. 155.* Qua ratione & hujusmodi filii ex adulterio nati, & consequenter ex damnato concubitu vocandi omnino hodie videntur, ob idque incapaces hæreditatis parentum censendi, cum ita Jus Pontificium declaret, cui in hujusmodi materia hærendum est, prout, & gravissimo Delphinalis conventus Judicio hodie decisum extat. *Guid. Papa decis. 280. Titius.* Me tamen ista parum sanè movent, contraque firmiter sentio. Nam video Jure Pont. omnem illicitum concubitus etiam cum meretricibus, adulterium vocari, *cap. Nemo meretrices 32. q. 4.* ex quo sequeretur, pro qualibet fornicatione hodie adulteri pœnam esse imponendam, quod tamen secus est. Quin, & cum concubinatus eodem Jure adulterium dicatur, quia quicquid in ea, quæ legitima uxor non sit, committitur, adulterii crimine venit, *d. cap. nemo in princ. sic fieret etiam, ut hodie præter uxorium cæteri concubitus omnes semper damnati dicerentur.* Unde nec naturales filii unquam succedere deberent, quia secundum jus istud ex damnata conjunctione geniti sunt, quod tamen adversus communes interpretum sententias est. *Ripa. §. si quis rogat. ad Trebel. num. 21. & in L. si unquam C. de revoc. do q. 28.* & spuriorum illa distinctio, de qua supra, *cap. 16. 40.* hodie non amplius esset observanda, & quicquid Jure civili de naturalium, aut spuriorum successione cautum est, id in univsum nunc immutatum, & correctum esset, quod ego nunquam admitterim, & eruditus viris absurdum videri debere semper credide-

rim Non igitur hoc Jure, quod de adulterio, & damnata copulatione dicitur, eodem quo apud leges civiles sensu accipiendum est. Siquidem ibi damnata conjunctio ea est tantum, ut alias diximus, quæ criminali pœna potest mulctari, hinc de alterius generis pœna intelligitur, ea scilicet, quæ solutis humani corporis vinculis ad cœleste summi Dei tribunal sit exolvenda. *Bart. L. 3. de conc. in princ. & Soz. in consil. 148. col. 3. vers. nec. etiam.* Quæ ergo in contrarium supra adducta fuere, aut huic casui nostro non sunt similia, si quis ea subtiliter animadvertat, aut si etiam sunt, ego de his plurimum dubitarem, cum pœnales sanctiones mihi nisi iis casibus recipiendæ videantur, qui expresse legibus cauti sunt *L. At. si qui. §. divus de Relig. & sumpt. fune Abb. c. 1. de post. præl. num. 32. Jas. L. cum quidam. num. 11. 12. de li. & posthu.* Aut quicquid de iis dici possit, ipse in hac materia, ubi de successione agitur, à Juris civilis regulis nunquam discedendum putarem, quæ, & Jure Canonico, quantum ad hanc rem pertinet, servantur, ut, & Doctores omnes sæpè attestantur. *Tiraq. in L. si unquam. C. de revoc. don. ver. suscepit. libe. numer. 51.* Et ita secundum supradictam Juris civilis distinctionem, hæc hodie quoque locum habere affirmarem.

CAPUT XLIII.

De Spuriis ex damnato coitu, & si quid illis in fraudem fuerit relictum.

SUMMARIUM.

- 1 Spuriis ex damnato coitu, nihil à patribus capere possunt, & quæ sit ratio.
- 2 Fidem nec ullis conjunctis, nec inter se ab intestato succedunt.
- 3 Differentia abrelinquatur aliquid spurio à patre palam, vel tacite.
- 4 Tacitum fideicommissum, quomodo cognoscatur.
- 5 Qui tacite fidem dedit, de restituendo aliquid spurio, an ideo tota hære. privetur.
- 6 Emphyteota alienans partem rei, an toto jure cadat.
- 7 Pater spurium non potest adoptare.
- 8 Quæ possit pater erga filium spurium facere.
- 9 Quomodo dolus probetur, ubi dubitamus spurium à patre aliquid consecutum.
- 10 Actus in soliti præbent causam suspicionis.
- 11 Hæres cogitur respondere positionibus, an cum testatore colluserit.

Nunc ad alios spurios descendamus, quo ex damnatis nuptiis prodiisse omnino constat, veluti adulterio, stupro, incestu, §. item lex Julia. Inst. de pu. jud. & hi cum nec filii nomen mereantur, c. 1. 35. q. 7.

tantum abest, ut ad patris sive matris bona, ullo casu possint aspirare, Dec. consil. 288. §. 311. ut nec alimenta quidem illis jure civili debeantur. Aut. ex comple. xv. C. de ince nupt. Quocirca nec eo colore possint adjuvari, quasi ut extraneis liceat eis quod in testamento relictum fuerit, consequi, L. extraneum C. de hæ. inst. hi enim præter extranei causam, & paternum delictum habent conjunctum, quod merito illos bonorum parentum reddit expertes. Alex. consil. 74. in 3. n. 4. Repellit, & eos publicæ honestatis justitia, ne in tam gravi crimine grassandi hominibus impunitas permittatur, Bal. L. 1. C. de jur. aur. an. num. 3. cum ita facilius paterna libido coerceri posse censeatur L. fin. C. de nat. lib. Sunt igitur omnis successionis sive paternæ, seu maternæ, tam ex testamento, quam ab intestato penitus incapaces, §. si ubi Angel. Auth. quomod. nat. sui Cag. L. pen. C. ad Orf. numer. 45. nec jus ullum agnationis aut cognationis cum patre matre, nec inter se ipsos servant. Alex. consil. 174. in 5. ita ut nunquam sibi invicem ab intestato succedant. Dec. consil. 311. Cravett. 138. ver. 4. probatur. Cag. dict. L. pen. numer. 46. tametsi olim in Regia curia aliter, (& malè fortè) judicatum fuerit. Afflict. Dec. 96. num. 11. Quod quidem in aliis spuriis, qui ex damnato concubitu orti non sunt, secus est, retinent enim cum matre & inter se ipsos jura omnia cognationis, licet non consanguinitatis. L. 2. L. si spurius Und. cog. His ergo si à parentibus aliquid palam relictum proponatur, nec ipsi illud consequi, nec parentes amplius id

reperere possunt, *Bald. L. per-
tudo, de condi. ob turp. cau.* sed
scriptis hæredibus, aut venien-
tibus ab intestato solet applicari
*L. non intelligitur de rufisc. Bart.
L. fin. de his quib. ut ind.* quoni-
am cum spurii hæreditate illa in-
digni non proprio, sed alieno de-
licto videantur, *L. legam. C. de
nat. lib.* transmittunt relictam si-
bi portionem veluti pro non scri-
pto ad legitimos hæredes. *L. pa-
ter. L. nec apud. C. de hæ. inst. no.
in L. aufertur, in prin. de jur.
fisc.* Sin tacite relictum sit, ut
quod hæredis fidem testator fu-
erit secutus, tunc quia fraudem
legi hæres facere voluit, *d. L.
non intelligitur.* omnia ad fiscum
statim devoluuntur. *Bart. L. Luc.
S. intest. de le. 1. C. cons. 119, do-
minus Domi.* Quandoque tamen
evenit, ut & id quod palam le-
gatum est, occupet fiscus, non
agnati. Quid enim si cum spurio
colludant agnati, alique legiti-
mi hæredes, usque ad decimum
gradum, interimque bimestre
labatur spacium, antequam bo-
na ea à spurio vindicent. *Bald. L.
certum. C. und. le num. 17. C. L.
1. C. de na lib. Cravet. cons. 166.
num. 15.* Quid si ex incesto na-
tus sit filius, nec adsint personæ
ab Imper. præfinitæ ad successio-
nem. *Juxt. L. si quis incest. C. de
in c. nupt.* Quid si specialis quis
casus conjunctos rejiciat, fiscum
admittat, *no. Bart. L. hæreditas
C. de his quib. ut ind. 1. col.* Sic
quoque ex contrario, cum tacitum
est fideicommissum, non semper
tamen potior est fiscus cæteris
consanguineis: Quid enim si ex-
traneus quis ea re clam rogetur,
qui hæreditatem capere non po-
terat, *Cæp. caut. 38. in 6.* Quid
si testator verborum tantum in-

volucris usus fuerit, aliumque
circumscripto nomine spurii loco
appellaverit, cum spurio tamen
bona illa restituenda omnes intel-
ligerent. *Alex. consi. 202. in 6.*
Non enim sat hoc est ad tacitum
fideicommissum inducendum,
bonaque ab hærede scripto aufe-
renda, sed id in primis spectan-
dum est, tacitene hæres cum tes-
tatore de hac re convenerit, il-
liusque fidem testator secreto sit
secutus, *Dec. consil. 311. in fin.
Bart. L. non intelligitur. de jur.
fisc. Alexan. d. consil. 2. 2.* cum
nec nudis tantum pollicitationi-
bus, sed vera, & efficaci obli-
gatione, eum oporteat esse attri-
ctum. *Bal. L. in tacitis, de leg. 1.*
Existimavit autem Bald. et si de
minimo nummo in spurium trans-
ferendo inter testatorem, & hæ-
redem tacite actum fuerit, to-
tam tamen hæreditatem ob id ab
hærede auferendam, *Bald. L. eti-
am. pen. q. C. ad L. Falcid.* Sed
hoc severum nimis, & iniquum
est, cum poena delicto par esse
debeat. *L. rescriptum de his quib.
ut indig.* satisque fit in ea quem
parte mulctari, in qua deliquit.
*L. hæres qui. eod. tit. L. omnes in
fin. C. con de succes.* Nam, & ali-
bi qui tacite fidem testatori præ-
stiterat, de restituendis indigno
bonis quibusdam, non idcirco
pupillaris substitutionis auxilio
privandus fuit. *L. ex facto. S. fi.
de vul. C. pu.* Et qui hæredita-
tem alienare prohibitus est, par-
tem mancipando ab aliis bonis
non excluditur. *Jas. L. ait. præ-
tor. 2. numer. 5. de jurejur. Alcia.
L. stichum. 15. lim. de leg. 1.* Et
emphyteuta, qui partem rei sibi
locatæ vendidit, solum ejus ra-
tione poenas sustinere, non to-
to jure cadere debet. *Jas. L. fin.
C. de*

4

5

- 6 C. de jur. empb. numer. 125. & d. L. ex facto §. fin. Quod ego fiduciarii clientis, & usufructuarii exemplo, d. cap. 1. de vas. qui cont. Loth. v. rissimum esse cum Socino. Soz. §. Cato. numer. 20. putarem; Pœna enim à lege constituta delicti fines excedere nequaquam debet: Bald. consil. 337. in 1. potiusque si in alterutram partem sit peccandum, interpretatione mollienda quam exasperanda erit. L. interpretatione, de pœnis Adeò verò sanè spurii isti à paternis ejiciuntur bonis, ut quoquo modo constet patrem iis aliquid relinquere voluisse, nunquam hoc ad eos ulla possit ratione pervenire, nec per imaginariam emptionem nec tacita agnatorum dissimulatione, aut alia quavis causa, Dec. consil. 311. num. 3. cum quòd pater ipse non potest, ei nec per mediam liceat personam. L. 1. §. sive itaque C. de nat. lib. ita, ut nec eos etiam ob eandem rationem sibi ut filios valeat adoptare. L. legem. C. de na. li. §. & nos non Auth qui. mod. leg. Port. Inst. de adopt. in fin. Alex. L. item de his quis sui sunt.
- 7 Quòd si quidem de hac paterna voluntate nihil appareret, cessaretque omnis fraudis suspicio, tunc non prohibentur alij quodcumque voluerint liberalitatis genus in spurios conferre. L. ita fidei. §. fin. de ju. fis. Bart. Al. x. L. 1. cod. tit. Bart. Bald. L. si is, de vulg. Atque ex his manifestè colligi potest, supradicta omnia in iis tantum bonis locum habere, quæ ex patris judicio spurii essent consecuturi, quod idcirco irritum esse lex jussit, ut ejus nefaria libido cohiberetur. L. fin.
- 8 C. de nat. lib. Cæterum nihil prohibet, quin pater spurium filium

bonorum suorum executorum in testamento relinquat, cum tunc nihil ex eis sibi retinere, sed omnia, prout jussit testator, in alios debeat distribuere, fide etiam judici facta de eare, ut omnis fraudis suspicio amoveatur. Alex. L. cogi. §. hi qui nu. 4. ad Trebel. Quin poterit pater spurium eundem non in propriis, sed alienis, ut puta pupillaribus bonis substituere. L. si is, qui de vulg. secundum communem intell. Hacque ratione, & fratri ex testamento succedere licebit, Bald. consil. 5. in 1. & ab agnatis & extraneis quibuscunque quacunque ratione acquirere, Glos. 1. §. fin. Auth. qui. mo. sui. Bar. L. si de his qui. ut in ita ut nec illi cui pater res suas reliquerit, sit interdictum, spurium in jisdem bonis sibi à patre perventis, hæredem instituere, Bald. L. eam, quam. C. de fideic. num. 54. Bart. Cas. d. L. si is. dum tamen, ut dixi, res omni dolo careat qui quidem abesse in dubio præsumendus est. Alex. consil. 51. in 2. Cor. consil. 236 in 2. litera B. Solet is autem tunc ea maximè ratione deprehendi, cum quis testamento, nec codicilli rogatus, sed domestica cautione, & Chirographo se obligavit, ad præstandum ei qui capere non potest. L. non intelligitur, in prin. de jur. fis. L. intactis, de le. 1. Aut ipse idem qui tacite rogatus est, id aliquibus confiteatur, Bart. d. L. fin. de his quib. ut ind. vel post mortem testatoris passus fuerit spurium illa bona possidere. Imol. d. L. si is qui. Quibus, & non dissimile est, si spurius omnia bona patris ab ejus hærede emerit. Bart. L. 2. C. de repud. hæ. arg. L. omnes. §. Lucius. quæ in fr. cred. aut per inter-

interpositam personam id effecerit *L. pupillus. §. pen. ubi Bal. de aut. tut.* aut statim postquam extraneus ille earum rerum dominum nactus est, in spurium quocunque titulo transtulerit. *L. si ventri. §. fin. de priv. cred.* vel si in emptione non vera numeratio, sed de precio fides habitata fuit. *L. sicut §. super vacuum qui. mod. pign. L. pen. §. fin. C. mand.* Et generaliter, quotiescunque actus aliquis insolitus, & novus intercesit justam habemus suspicandi causam. *cap. de simul. contr. præsumpt. 9. Bald. cons. 75.*

IO in 2. quales plures à Doctoribus variis in locis referuntur. *Bart. L. post contractum, de dona Cæpo. ind. d. tract. de sim. contr. §. numer. 83.* Et his casibus, quicquid spurium ex bonis paternis possidere reperitur, id in fraudem ei acquisitum credi potest. *Bald. L. 1. C. de nat. lib. Bart. cons. 311. col. 1. in fin.* Ast his cessantibus, crediderim ego spurium à patre titulo oneroso, ab aliis verò etiam lucrativo res paternas rectè capere posse. *Bald. Alex. d. L. si is qui.* Et si fortasse adhuc de hæredis collusionione dubitetur, nullætamen ex prædictis extent conjecturæ, tunc quoque hæredem cogi posse, ut ad interrogata respondeat an tacite testatori fidem suam, obligarit. *Auth. quib. mo. na. sui. §. nos igitur. ver. poterant, §. vers. sic enim nequaquam, §. Bart. d. cons. 194. §. L. 2. §. qp. observari. C. de jurejur. prop. cal. ut veritas omninò eruatur, tametsi cæteri crebrius contrà sentiant. Curt. tract. posit. num. 45.*

✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻

CAPUT XLIV.

Rogatus cui velit hæreditatem restituere, an possit testatores filium spurium elegere, An etiam suum ipsius Spurium.

SUMMARIUM.

- 1 *Fraus in dubio non præsumitur.*
- 2 *Qui cogitur aliquid dare, an dando liberalis videri possit.*
- 3 *Quod sit alterius præcepto, ab eo id factum rectè videtur.*
- 4 *Executoris testamentarii munus.*
- 5 *Primò nostris, inde aliis subveniendum.*
- 6 *Clericus ex fructibus ecclesiæ, consanguineos suos pauperes alere potest.*

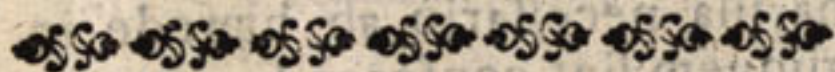
Sunt quidam verò casus, in quibus rectè dubites, fueritne fraus adhibita, aut minùs, ut cum quis à testatore rogatur, hæreditatem cui velit arbitrato suo restituere. Nam si is spurium testatoris ejusdem filium elegerit, censent plerique eum non admittendum, *Bart. L. si de his quib. ut ind. Cast. L. Lucius. §. fin. de leg. 1. Cæpol. caus. 38.* propterea quòd à testatore ipso propter illa verba capere videatur. *L. unū ex fa. §. 1. de leg. 2.* Ego aliàs contra aiebam, eò quòd fraus indiciiis perspicuis probanda esset, *cap. dolum. de dolo.* nec in dubio hæres doli, & criminis insimulandus. *L. §. meritò, pro socio.* Nam & is

& is cui aliquem instituendo optio data est, indignum recte eligere potest, *L. cum quidam, de leg. 2.* quin nec necessitudo aut sanguinis conjunctio ullam fraudis suspicionem injicere solet, *dict. L. fin. in princ. de his quib. ut ind.* Quod eo magis hic affirmandum videbatur, quod bona ipsa, non recte ex testatoris capiuntur voluntate, sed potius hæredis. Siquidem testatoris præceptum, id solum facit, ut bona illa necessario ab hærede in aliquem sint conferenda: verum quod huic potius quam illi tribuantur, in hoc hæredis voluntas liberalitasque agnoscitur. *Glo. c. relatum, de præben. in fi. § c. fi. de off. vica. in 6.* qui hunc cæteris omnibus quos eligere potuisset præfert. *Soci. L. 1. §. denique numer. 6. ad Trebell.* Quam sententiam, Bartolum quandoque ac Baldum defendisse, *Bart. L. Lucius §. fin. de leg. 1. Bal. consil. 242. in 2.* tandemque Cornæum integro responso pluribus argumentis comprobasse animadverteram. *Corn. consil. 236. in 2.* Nunc tamen aliam sequor opinionem, video enim testatoris præceptum, meram necessitatē parere, nec ullum ferè propriæ hæredis beneficentiæ locum relinquere. *L. unum ex fam. §. 1. de legat. 2.* Cum verò quid ex necessitate geritur, hoc non ab eo, qui id tunc agit sed ab eo qui id ita faciendum præcepit, est agnoscendum. *Jas. L. si is qui pro emptore, de usuca. num. 352.* Nudum tantum versatur in hac re hæredis ministerium, cæterum jus ipsum totum à testatore oritur. *Cast. d. L. unum ex familia. exemplo fideicommissi, quo quis testatori, non hæredi suc-*

cedere dicitur. *L. cohæredi. §. cum filia, de vulg.* Hinc si Decuriones negotium Duumviris dederint, ut quem ipsi elegerint, eorum nomine litem instituat, is ab ordine magis, quam à Duumviris ad id vocatus existimabitur. *L. item. §. si Decurion. qp. cujusque uniu.* Hinc si magistratus mandato populi aliquid constituerit, illud non amplius deleri poterit, eò quod non magistratus, sed populus id verè sanxisse dicitur. *Rom. consil. 116.* quod, & multis aliis exemplis Doctores declaraverunt, ad rem nostram maxime accommodatis, *in d. L. unum.* ut intelligamus, quod patri erga spurium recta via non licuit, nec id etiam hæredi hujusmodi colore permittendum, quod, & Bartol. ex facto alias respondit, *Bart. consil. 194.* & Baldus etiam secutus est. *L. id qp. pauper. C. de epis. §. cle. numer. 41.* Quid verò cui bona aliquot à testatore relinquerentur, ut ea in pauperes aut pios usus distribueret, credimus ne licere illi, in filium proprium spurium ea conferre? Ego, & hic sanè subsisto, quicquid alii sentiant. *Auchar. consil. 436. Alex. L. si is qui de vulga. col. si non quidem supradictis rationibus, nam illi huc non pertinent, sed quod is, qui se filiis suis beneficium gratumque præbet, paterna magis affectione, quam vera in Deum pietate movetur. arg. L. Lesennius, de neg. gest. Dicit. consil. 120. numer. 5.* unde testa-
toris non omninò satisfacit volun-
tati, & quia is qui executor testamento relictus est, nihil ex his bonis in rem suam convertere debet, sic enim expilator potius, quam distributor bonorum diceretur, ut Baldus ait. *Bald. Re-*

pet. L. 1. C. de sacrosan. num. 48. Non ergo spurii proprii à patre eligi posse videntur, nam cum eos alere antea ipse teneretur, nunc si inter illos hæc bona divideret, statim se ipsum quoque eo onere liberaret, cum ipsi ex his bonis sibi necessaria victui jam possent suppeditare, unde pater ad id amplius cogi non posset, L. 5. §. sed si filius, de lib. agnos. & consequenter ex hac distributione magnum sibi commodum, & lucrum comparasset. Alii tamē contra ajunt. Quocirca crederem sic rectè distigui posse, quod si executor relictus verè pauper erat, evidensque erat ejus inopia, possit ille filio suo spurio, quantum sit ei satis futurū, pro alimentis de bonis testatoris largiri, eo quod cum ille hæc de suo commodè non possit filio præbere, nunc cum oblata sit hædei occasio, quæ debet aliorum egestatem, & penuriam hisce bonis sublevare, in culpa potiùs esset, si hoc casu extraneos suos anteferret, cap. quisquis. 12. q. 2. ubi Gemin. cum prima charitas incipiat à seipso, L. præses. C. de serv. §. aq. & eadem ratione clericus ex proventibus ecclcsiæ, spurium alere, & sorores pauperes dotare possit. Cur. de Jure patr. ver. honorificum numer. 12. dum tamen hæc moderatè agantur, habita ratione necessitatis tantum filii sui non ut eum ex his bonis locupletem reddat, cap. est probanda. cap. non satis. cap. dominus. 86. dist. Bald L. id quod. C. de epi. §. cler. numer. 41. Quæ opinio maximorum Juris interpretum fuit, Sozi cons. 11. colum. 2. Ripa tra. de peste. cap. devenio. numer. 164. §. 174. Alciat. Reg. 1. præsumpt. 29. num. 7.

8. & ut mihi videtur, perquam probabilis. Quod si proprii bonis satis pater afflueret, tunc contrarium tanè dicendum esset, ut modo differabamus. possetque fortè & hæc eadem distinctio precedenti quæstioni intervenire, ut Alex. sensit. Alex. L. divut, ad L. Fal. col. 2. quamvis si quis subtiliùs utranque inspexerit, videat nonnihil diversitatis inter eas superesse.

C A P U T XLV.

Qua Ratione possint spurii aliquid à parentibus consequi.

S U M M A R I U M.

- 1 Spurius Jure societatis cum alio contractæ, ad paternæ bona quandoque admittitur.
- 2 Spurius à patre institui potest, cum capere poterit.
- 3 Mortuo patre, quando spurii agnatis invitis possit legitimari.
- 4 Cautela in favorem spurii, ut statim denunciaret bona fisco.
- 5 Spurius religionem ingressus, capax est paternorum bonorum.
- 6 Et statim legitimatus censetur.
- 7 Clericorum, & monachorum idem videtur esse vitæ finis.
- 8 Hodie spurii alimenta relinquuntur.
- 9 Spurius gravari potest, ne alteri hæreditate restituat.

- 10 *Hæreditas à fideicommissario repudiata, an spurio acquiratur.*
- 11 *Pater qui non est solvendo spurium instituere potest.*
- 12 *Ex causa remunerationis, pater spurio aliquid donare potest.*
- 13 *Legitimati æquè ac legitimi succedunt.*
- 14 *Mulier metu constuprata, filiis inde natis omnia potest rectè tradere.*
- 15 *Compressa à Principe, præsumitur per vim vitata.*
- 16 *Illicitus congressus non excusatur prætextu paupertatis.*
- 17 *Cautela variæ ad instituendos spurios.*

S Ed quas modò fraudes ad spurios instituendos retulimus, palàm se omnibus produnt, facillimeque deprehenduntur, atque ideò nihil ut diximus, illos solent adjuvare. Reperiuntur tamen cautiores aliquot infidiæ, ita veritatis specie obumbratæ, ut & legibus ipsis imponant, spuriosque paternorum bonorum compotes efficiant. Quamvis autem Cajum illum Aquilium dicere solitum legamus Jurisconsulti prudentiam incavendo, non decipiendo debere versari, quia tamen animadvertimus multos illegitimè natos, summis quandoque virtutibus præditos esse, eaque de causa maximè dignos, qui in paterna hæreditate succedere debeant, propterea in præsentem constitui, aliquot insigniores modos tradere, quibus parentes optimi, de his filiis suis propè liberaliterque institutis, quavis spuriiis, benemereri possint, cum non videatur is legi fucum

facere, qui bonos honestosque viros, quacunque potest ratione adjuvare contendit. In primis *Corf. in sing. ver. spurius.* igitur, si contrahat spurius omnium bonorum societatem, cum patris filio legitimo, & naturali, aliove patris affine, & conjuncto, hicque deinde à patre hæres instituat, poterit spurius dimidium ejus hæreditatis consequi, *Bart. L. si is qui de li. leg. & Bal. L. i. C. pro soc. 14. q.* quæ socio suo relicta est, cum ita inter eos inita sit societas, ut omnia bona communia sint futura, *L. si societatem univers. pro soc. Fel. c. multorum, de Judæ n. 2.* nec enim hic suspicabimur patrem idcirco ea bona huic reliquisse, eò quòd Jure societatis deinde ad Spurium essent perventura. Nanque etsi ea societas conflata non esset, verisimile tamen est, non minus patrem, eum quem nunc sibi hæredem esse voluit, & antea instituturum, cum eum aut filium illius legitimum, aut valde conjunctum esse præsupponamus. *Arg. L. sed si plures. S. in arrogato. de vulg. & pup.*

Sed & fit ita spurius à patre instituat, cum capere poterit, valet hæc institutio: *L. in tempus, ubi Angel. de her. inst. interimque donec legitimorum jura à Principem adipiscatur, idem jacenti hæreditati curator dabitur, bonaque illa administrabit: L. si quis institutatur. eod. tit.* quod confilium uti tutissimum, licet aliqui repugnent. *Imo. d. L. in tempus. Bald. eam, quam C. de fideic. nu. 48. Ang. S. heres. Inst. de he. qual. & diff. Cozad. latem consil. 21.* frequentius tamen est à plerisque approbatum. *Bald. L. si. C. und. cog. num. 26.*

& *cons. 72. in 5. 146. in 1. Cast. L. 4. C. de leg. Alex. laté. L. Gallus. §. inst.* Immò institutus sub ista conditione, post mortem patris poterit legitimis naturalibus rectè restitui, quamvis agnati, quibus est jam quæsitum, id aut ignorarent, aut etiam recusarent. *Fas. §. quid sitantum. n. 138.* quod alioquin mortuo patre, si hæc conditio apposita non esset, absque eorum consensu non licuisset: *L. pe. de na. testi. L. divus. ubi*
 4 *Bartol. de Jur. aut. ann.* Illud quidem sat patet, si quid ei à patre tacitè fuerit relictum, is autem antequàm causa ejus ad ærarium deferatur, fisco spontè id denunciaverit, dimidium semper portionis illius consequi: *L. edito §. extat. L. Senatus. §. Senat. L. cum tacitum. de Jur. fisc.* quod tamen in iis tantùm bonis est intelligendum, quæ ad fiscum, non ad agnatos essent perventura: *L. 3. de hisque pro non ser.* in aliis enim frustrà fieret delatio: *L. in metallum, de Jur. fi. Cæp. caut. 38. in 6. casu.* Si spurius etiam religioni nomen dederit, cum ex eo omnis macula deleta censeatur. *Aut. de monac. in princ.* patrem arbitrati suo rectè illi quodeunque placuerit, legare posse puto. *Præpos.*
 5 *c. cum haberet. col. 3.* tametsi Decius contrà respondisse visus fuerit, in eo qui sacris initiatus erat, ut nec alimenta ei à patre relinqui possint, quoniam se sacerdotij proventu satis honestè posset enutrire. *Dec. consil. 576.*
 6 Sed Decius in hoc Jure probandus non est. cum notissimum sit eos qui sub Christi signis in cipiunt profiteri, & si spurij sint, legitimos tamen sic statim fieri.

Marsil. fin. 273. ver. limito etiam. ac olim per oblationem Curia naturalibus restituebantur. *Bald. L. 1. C. de sacros. num. 25. Fas. Aut. non licet. C. de li p. et. nume. 4. Ruin. cons. 89. col. 3. in 3.* id circoque ut cæteròs legitimos, quiduis rectè à patribus consequi posse. *Alex. cons. 35. in fin. in 3. Fel. c. cum deputati. de Judic. num. 2.* Nec verò distinguendum est, Clerici ne tantùm sint, an se Monasterio alicui dicaverint, quoniam cum idem utriusque vitæ sit finis, idem etiam de ambobus judicandum erit. *Dec. cap. in presentia, de proba. num. 58. Abb. ca. cod. dei de sta. mona. num. 10.* Hodie quoque cum pater quoscunque illegitimos filios alere teneatur, *c. cum haberet, de eo qui dux.* dubiùm non est, quin illis certa portio ab eo relinqui possit, unde sibi ad victum necessaria queant comparare. *Bar. L. si. de his quib. ut ind.* qua ratione & emphyteosin illis poterit stipulari, quæ alimentorum loco succedet. *Afflict Decis. 99.* non debent hæc tamen legitimum modum excedere, sed talia esse, quæ viri boni arbitrati honestam vitam, cultumque deceant. *Bald. L. eam, quam C. de fideic. num. 41.* quæ quoniam ad eorum hæredes non essent perventura, cum ratione alimentorum relicta, simul cum vita soleant extinguì. *L. dominus. §. si. de usufru. Dec. cons. 311. num. 4.* idèò optimum erit, si pater nepotibus exiis nascituris, ea perfideicommissum restituti jubeat, quod illi sanè licet: *L. fin. C. de nac. lib. Barto. d. L. fin. de his quib. ut inde Decis. cons. 462.* Et hæc ratio suadet, ut idem in filia spuria dicamus, quam pater

pater eo poterit argumento, dotare quòd dos alimentorum loco habeatur. *Bart. Auth.* ut aliàs à nobis disputatum est. *ex comple. xu. C. de in c. nup. Dec. cons. 61.* Existimo etiam spurium à patre hodie ita institui posse, ut hæreditatem deinde statim alicui restituat, quamvis enim hoc non nulli negent. *Imo. L. si quis solidum, de hæ. inst.* cum tamen hæc institutio saltem alimentorum ratione valeat, rectè etiam dicemus, ex asse eum posse hæredem relinqui, cum eo onere, ut alteri restituat, siquidem hi qui solidum capere non possunt, dum tamen aliquid capiant. *Glos. L. eam quam C. de fideico.* etiam ad omnem hæreditatem in alium conferendam idonei haberi solent: *L. cum et, de le 2. L. cogi. §. hi qui, ad Trebel. ubi Alex. n.*

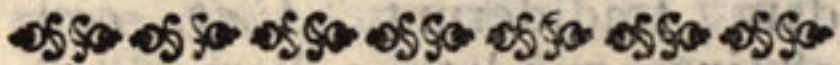
10 2. 3. Quòd si fideicommissarius illam deinde repudiet, ad spurium statim pertinere, quidam tradiderunt. *Cæp. cav. 38. in 2.* quòd tunc illam non à patre accipiat, sed à fideicommissario, qui eam rejecit, *arg. L. profectitia. §. sit pater, cum Cl. de jur. do.* Hoc tamen apud me re vera scrupulo non caret, cum spurius ille directo à testatore id totum consequi videatur, cum in fideicommissis tacita semper illa adsit conditio: si fideicommissarius voluerit, ei hæreditas restituitur: *L. facta. §. si sub. ad Treb.* Quòd si ab eo repudietur, jam ille nihil de suo largiti citur, sed tantum non acquisivisse: *L. qui autem. §. 1. quæ in fr. cre. & d. L. profectitia.* quo casu omnia potius à testatore proficisci videntur, quod fieri nequaquam potest. Accedit quòd ita repudiante fidei-

commissario maximus est suspicioni locos, ne tacitè cum testatore de hac re convenerit. Ideò tunc tantum hoc fortè recipiendum esse, ubi fideicommissarium constaret nullius rei occasione, sed spontè delatam sibi hæreditatem in spurium contulisse, omnisque doli & collusionis suspicio evidenter abeslet.

Si etiam pater spurij solvendo 11 non sit, credo tunc ab eo illum rectè hæredem institui posse, cum legis prohibitio ad hujusmodi non pertineat hæreditates, quæ solvendo non sunt: *L. si quis solidum, de hæ. inst. & Bald. L. eam, quam. in fi. C. de fideic.* Credunt & nonnulli, si spurius filius de patre suo benemeritus fuerit, extentque aliqua ab eo in illum collata beneficia, posse hac occasione patrem filio bona relinquere, tanquam remunerationis gratia, & mutui cujusdam in illum officij. *Bald. consi. 68. in Tiraq. L. si unquam. C. de reu dover. donatione, num. 21.* quod 12 & mihi sanè non displicet, si tamen merita hæc commentitia non sint, sed revera à filio in patrem profecta, qua in re, nec patris assertioni fides esset adhibenda, nisi evidenter talia merita & beneficia præcessisse probarentur. *Bar. L. si fortè. in fi. de cast. pe. Jas. Dec. L. si donatione. Cod. de colla. num. 18.* ut & *Ruin. ex facto respondit, consil. 124. in 1. col. 1.* Præcæteris autem 13 optimum solet id esse consilium, si spurij à Principe in legitimorum numerum cooptentur, tunc enim cum à legitimis nihil differant: *§. sit. igitur. Authen. quib. mod. nat leg.* pater non solum eos poterit instituere, sed ipsi simul cum legitimis ab intestato æque

æquè succedent: *L. si te parens ubi Bald. C. de suis § legit.* Quod adeò verum est, ut & si pater spurium instituerit, eoque vivente idem ad legitimorum jura pervenerit, institutio illa omni tempore valida habeatur, ac si ab initio justis natalibus fuisset restitutus, quod frequentissimè est proditum. Imo *L. si alienum §. in extraneis, de hæ. inst. Alex. §. instituens, Fas. §. § quid si tantum. n. 87.* nec enim subiacet hoc Catonianæ regulæ, ut quæ ad novas leges non pertinet: *L. si. ubi Bar. in si. de re iudic. Bald. §. fin. C. un. leg. nu. 26.* Præter verò hæc omnia, mater si sibi vim illatam, metuve constupratam doceat, non minùs idè cum filiis, quamvis ex incesto susceptis, testamenti habebit factionem. *Bald. L. si qua. C. ad Orfic. numer. 1. cùm lex Julia ad vim passas mulieres non pertineat: L. vim passam, de adult. L. fædissimam. C. eod. Quin eò tantùm, quòd se à Tyranno aut Principe compressam affirmet, illicò & omnia per vim facta præsumi Baldus dixit: L. eam, quam. C. de fideic. n. 25. Marf. conf. 25. n. 30. idemque ob eandem rationem, in serva, cum qua dominus congressus esset. Sozinus respondit, consil. 148. in fin. Quæ tamen excusatio tunc accipienda non esset, si paupertatis obtentu id se mulier fecisse confiteretur: L. palam. §. non est, de rit. nupt. §. tam turpe enim facimus eo colore deleri non meretur. Gl. c. si quis propter de furt. Atque hæc omnia, ut plurimùm etiam in patre dicta intelligantur, ut iisdem ipse remediis ad spurij filij hæreditatem consequendam adjuvetur. *Bald. Auth. licet, id fin. C.**

de nat. lib. Addunt alij & illud, ut vendat pater spurio aliquid ex bonis suis, ac precium verè capiat, quod clàm deinde illi restituat. *Ferat caut. 41.* Aut etiam eum in testamento instituat, non tamen ut spurium ex se natum, sed ut alienum, ex certo patre & muliere ortum. *Alex. L. 3. de lib. § post. in princ.* Sed & quàm plures aliæ cautiones à Doctor. variis in locis referuntur. *Albe. L. humanitatis. C. de nat. lib. Bald. L. 3. de li. § post. &* 17 qui cautelarum libros inscribere, multas afferunt, quæ spuriiis intervire posse videantur. *Cæp. caut. 28. Ferat. 41. Dilect. de art. tit. 1. caq. 14.* Sed pleræque nimiam fraudem ostentant, idcircoque improbantur. Nos istas tantùm attigisse voluimus, quæ & Jure subsistunt, & ab omni dolo & machinatione obesse videntur.

C A P U T. XLVI.

An hodie jure canon. spuriiis alimenta à parentibus debeantur.

S U M M A R I U M.

- 1 *Jure civili ne pater spurios alere potest, nec ipsi patrem, § quare.*
- 2 *Corrigitur lex, cùm dicimus, illa de rigore, hæc de equitate loquitur.*
- 3 *Intell. c. per venerabil. in fin. Qui fil. legit.*
- 4 *Intell. c. cùm haberet. De eo qui dux. in matrim.*

§ Qui.

5 Quibuscunque spurij hodie alimen. debentur.

6 Jus Canon. sequitur jus naturale.

7 Spurij quare Jure Canon. quandoque filij non appellantur.

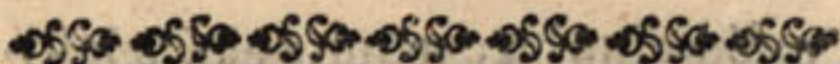
L Ex civilis, quæ summo plerunque Jure nititur, natos ex illicitis nuptiis eo est odio profecuta. ut præterquam quod illis paternam successionem interdixerit, nec dignos etiam putarit [contra naturalem omnium animantium instinctum] qui à patre alerentur. *Auth. ex complexu. C. de ince nupt.* aut qui erga patrem, eandem pietatem possent exercere. Scriptum enim erat in lege 12. tabularum. *Hist. Jur. civ. lib. sec.* E meretrice natus patrem non alito. Quod & apud Athenienses, Solonis lege cautum fuisse dicitur. *Plutarch. in Solon.* ob id fortè, quod qui cum mulieribus familiùs ac licentiùs præter decorum vivit, is facile declarat, se non liberorum gratia ad eam rem impelli, sed voluptati potiùs indulgere. Is itaque & ejus rei fructu caret, nec sibi jus parentis in liberos reliquum facit, cum illis ipsa procreatione, dedecus potiùs & ignomiatulerit. Contra hæc tamen hodie estat Pontificium jus, *c. cum haberet in fi. de eo quis dux in matr.* quod ab omnibus creditur plurimum illegitimis filiis favere, eisque alimenta saltem, à parentibus concedere. Quamvisque eodem Jure & alia extet sanctio, huic prima facie contraria, in qua summus Pontifex legis civilis duritiem quam maximè amplecti videtur, *c. per venera in fi. qui fil. legi. inter-*

patres tamen hæc inter se concilianda tradiderunt. *Gl. d. c. cum haberet.* ut Pontifex ibi, *in d. c. per venerab.* secundum summum & strictum jus, hic ex equo & bono fuerit locutus, *d. c. cum haberet.* Mihi verò hæc distinctio absurdissima semper visa est, cum is qui hoc pacto leges inter se componere quærit, tacite significet, alteram ab altera correctam esse, ut Bartolus docuit. *Bart. L. Plautius, de aur. & arg. leg. & in L. coten. §. que maximos, de pub.* Quis autem in legibus hoc unquam ausit affirmare, nisi verba ipsa hoc aperte demonstrant: *L. precipimus, in fin. C. de appell.* Adde ridiculum hoc potius esse, ut Cælestinus III. primus æquitatis & benignitatis illius author, *d. c. cum haberet, secundum vet. impress.* potuerit Innocentij III. severitatem *d. c. per venerab. lem.* abrogare, cum priùs ille, ut apud Platinam & alios compertum est, è vita migraverit, quam Innocentius ad Christianæ Reipublicæ gubernacula esset adsecutus. Ego ut re vera fatear, nihil ex Innocentij verbis *d. c. per venerab. in fin.* necessariò elici puto, quod ad rem facit, siquidem is eo in loco id tantum contentit, ne filiis ex adulterio natis, temerè & absque justissima causa legitimorum jura concedantur. Quod cum nobili illi Pessulano, qui id petierat, velit persuadere, invehitur quodammodo Pontifex in illegitimorum stirpem, ostenditque utriusque sacræ legis autoritate, quàm fuerint semper detestabiles, demùm & civilium constitutionum utitur testimonio, quæ illis nec alimenta permittebant. Non igitur hæc appro-

aprobando, sed potius referendo, atque ex his opinionem suam magis adjuvando, Pontifex hæc allerit. Scimus enim ex iis quoque licere argumentum sumere ad aliquid demonstrandum, quæ hodiè antiquata sunt, cum aliàs in usu essent. *Gl. c. novit. ver. quicumque de jud. Bart. L. fin. do fals.* Miror ego tamen, cum apud omnes receptissimum sit, hodiè Jure Pontif. hoc especia-
 4 liter introductum, ut spuris alimenta debeantur non habere Doctores ullam sat validum & firmum hujus opinionis propugnaculum, quo id aperte significetur. Etenim Cælestini decretum illud, *d. c. cum haberet*, quod vulgò adducitur, si quis accuratius animadvertat, non ita illegitimum causam fovet, ut cæteri sibi persuasum habent: quod ut clariùs ostendam, factum id referam, quod ibi propositum est. Nupsit Aurelia Alexandro, costanteque matrimonio, Alexander cum Livia adulterium commiserat ejus rei acusatus, ut se à crimine tueretur, adulteram omninò abjuravit, paucis post diebus rursus Liviæ consuetudinem repetit, contemptaque omni jurisjurandi & conjugij, quod sibi cum Aurelia intercedebat, religione, cum Livia novum celebrat matrimonium, cumque ea vitam degere incipit suam. Moritur post Aurelia, quare hic de in cum Livia decem perpetuò moratur annos, rotidemque ex ea statim suscepit filios: defertur hoc negotium Pontifici, respondetis, quòd cum non liceat eam ducere in matrimonium, quam quis polluit per adulterium, propter ea separandam esse hunc Alexandri

& Liviæ conjunctionem, cum uxoria non sit, sed penitus illicita, filiis tamen ex ea consuetudine natis. necessaria à patribus debere subministrari. Hic ego animadverto in primis, filios non natos esse vivente prima uxore, sed post ejus mortem, sicque non adulterinos esse. ut vulgò creditur. Deinde, secundum id matrim., Jure civili subsistere potuisse, ex quo novo consensu post primæ uxoris obitum fuerat firmatum, *arg. L. cum duæ, in fin. de cap. & post. rev.* & quamvis Jus Canonicum diversum videatur, quod hujusmodi conjugium non admittit, quod suspicatur ne vivente prima uxore quid contra illius vitam fuerit machinatum, videmus tamen & hoc Jure quandoque secus esse, & matrim. probari, *c. 2. 3. 31. q. 1. Abb. c. 1. col. 1. de eo qui duxit in mat.* propterea quod ad filios attinet, cum ex damnato coitu revera procreata dici nequeant, *diximus supra c. 40.* & fortè etiam non prorsus illegitimi censeantur, exemplo eorum, qui ex clandestine nuptiis suscipiuntur. *Abb. ca. lator. qui fil. legi. num. 6* possuerintque bona inter se matrimonij fide, eorum parentes fortasse congressi, nihil mirum est, si eos à parentibus jussit Cælestinus Pont. educari. Non tamen inde ad quoscunque spurios sumendum argumentum fuit, ut Doctores nostri solent, cum hi in eorum numero, longo sanè intervallo non sint reponendi, & fuerint ne verè illegitimi, non omninò Pont. declarat. Hæc tamen vix effari audeo, cum à contraria opinione dissentire maxima hodiè sit religio. Sanè Bald. id

id quandoque putavit, in *Auth. ex complexu. C. de in c. nupt.* Jus Pont. non omnib. spuriis quo ad alimenta prospexisse, sed iis tantum qui non ex nefariis, aut valde odiosis congressibus essent concepti, in iis enim Jus civile adhuc esse servandum, cum & Jure Canonum hi filiorum nomen in mereantur, *ca. i. 35. q. 7.* Ego verò ita sentio, si Jus Canon. benignitate quadam tantum, & pietate adductum est, ut hæc alimenta illegitimis decerneret, prout omnes aiunt (quamvis nihil de hac re apud nos satis certum reperiam, ut modò dixi) crederem hoc generaliter in quibuscunque deinde illegitimis filiis interpretandum. *Garu. in tract. de ult. si. jur. n. 114. 112.* Cum enim hæc educatio à Jure naturali proficiscatur. *Inst. de jur. nat.* quid æquius est, quam putare Jus Pont. cunctis his animantibus prospicere voluisse, quod totum naturali quadam nittitur æquitate? *Bald. L. si in prin. C. de judelib.* Accedit, quod hoc favore filiorum inductum esse scimus, ne ij qui nihil deliquerunt, tam acriter puniantur, *c. nasci. 56. dist.* Cur non ergo hoc ad omnes quomodocunque conceptos pertineat, cum ubique eorum æqualis sit venia, æqualis innocentia? Quod ergo dicitur, ne Jure Can. hos quandoque filios vocari, id ego successionis tantum tatione intelligo eò quòd si filij dicerentur, iidem & hæredes esse putarentur, *c. dicat. 32.* hi verò non quidem succedunt, *d. c. 35. q. 7.* sed tantum jure alimentorum filij nomen retinere solent *Dec. ca. per tuas, de proba. 1. col. Gozad, consil. 13. num. 47. 55.*

CAPUT XLVII.

An æque in Cæsaris jurisd. ac terris ecclesiæ, alimenta spuriis debeantur.

SUMMARIUM.

- 1 *Qua ratione Jure Can. Spuriij sint alendi.*
- 2 *Homines ad quem finem in lucem veniant.*
- 3 *Peccatum videtur, non subvenire indigentibus.*
- 4 *Spuriij secundum naturam filij.*
- 5 *Duplex vinculum in filiis legitime natis agnoscitur.*
- 6 *Pater prohibere non potest, ne spuriij alantur, aut nepotes ex ijs.*
- 7 *Alimentorum nomine quid veniat.*
- 8 *Spuriij ab hæredibus patris alii debent.*

Fateamur jam, ut cæteri volunt, spuriis hodie ex lege Pontificia alimenta à parentibus esse præbenda, dicemus ne tamen hoc ubique locum sibi vindicare? an verò sicut in cæteris causis, in hac quoque materia, leges civiles in Cæsaris Jurisd. Pontificias in Ecclesiasticas esse servandas, *c. si duob. in fin. de ap. pe. c. si. cum Glo. de arbit. in 6.* Scio quidem multos esse, qui hac ratione ducti, in terris tantum ecclesiæ hæc locum habere velint. Imo. *L. Lucius. §. fin. de leg. 1. Alex. consil. 74. in 3. Fas. Auth. res quæ. Cod. com. de leg. pen. col. Fel. c. ecclesia, de consti. n. 45.* pro quorum sententia & id facit, quòd

quod cum hæc æquitas à Cælestino Pontifice promulgatur, *in d. c. cum haberet.* verba is sua in ecclesiasticum tantum judicem confert, *ibi. sollicitudinis tue,* &c. ut intelligamus ad eum tantum, non ad laicos, hujus rei cognitionem voluisse pertinere. *Aret. consi. 48. Galiov in Rub. de verbo. oblig. num. 15.* Contrà tamen plurimi sentiunt. *Abb. d. c. cum haberet. Ang. Just. de ju. na. in princ. Sozi. consi. 161. Rip. Rub. de verbo. obl. in fin. Deci. c. clerici, de judi. num. 2. & consi. 311.* quos & ego sequor. Sic enim mecum considero, variis de causis potuisse à Jure Pontif. introduci, ut alimenta spuris essent à patribus subministranda, quas ubique gentium servari maximè deceat. In primis video Jus Pontif. solere Juris naturalis vestigia imitari, *c. si. 9. dist.* alimenta autem Jure naturæ, & quadam sanguinis conjunctione, omnibus animantibus à parentibus deberi. *L. si quis. §. 1. de lib. agn.* Video & hoc rationem ipsam satis persuadere, ut cum id quod à nobis genitum est, tunc cum in lucem editur, satis per se in firmum & imbecille existat, æquum fit, id eousque saltem à nobis foveri, quoad calverit, ut per se subsistere, & viribus suis niti valeat, alioquin quid tam impium esset, quàm alicui vitam dedisse, ut eam statim illi adimeremus? Huc accedunt & Juris divini quædam semina. Vult enim summus Deus homines nasci ut vivant, vivere autem, ut illius admirabilia opera venerentur, ejusque sibi gratiam ac pietatem comprecantur. Semen autem ipsum ex qualicumque homine sit, Dei utique opus est, *c. unde cun-*

que 56. dist. Quomodo verò is qui nascitur aut vivat, ut Deum contempletur, si statim victu careat, vixque lucem aspicere valeat? Huc fortassè & clementissima vox illa duci potest, qua vult is omnes homines salvos esse, & qua tam sæpè jubet, inter nos vicissim omne officij & charitatis genus exerceri. Si enim graviter delinquere ille hoc Jure dicitur, qui egenos homines & mendicos, qua potest, pietate non complectitur, *c. pasce. c. n. 8. satis 86. dist.* quo magis hoc in iis crimen notandum censemus, qui propriis natis necessaria vitæ subsidia non suppeditant? *c. est probanda. 86. dist.* Quod si diceres, in his Nothis filiis nullum quo ad parentes necessitudinis jus spectari, sed prorsus alienos haberi. *Ant ex complexu.* atque ita supradicta omnia cessare Responderem ego, hæc legum subtilitate ita recepta esse. *Bald. repe. L. 1. C. de sacros. num. 45.* quamvis honesta quidem ratione illegitimos tamen revera quo ad naturam, quæ unquam nequit aboleri: *L. 2. de usufr. ear. rerum.* filios dici. *Abb. c. tanta, qui fil. le. nu. 12. in princ. & Bart. L. 2. de accus. Abb. c. nonnulli §. sunt. & alij, in fin. de rescr. Tiraq. L. si unquam. vers. donatione largitus. num. 235.* cum quo ad naturale foedus pro legitimis habeantur: *L. adoptium. §. serviles. de ri. nup. Auch. consil. 225. col. 2.* nec extraneis unquam omninò similes esse possint. *Fel. d. c. sunt & alij. num. 56.* Et ut ait Eurip.

Turpe Nothi nomen, natura est, attamen una.

Cum

5 Cùm enim duplici vinculo, hi qui ex matrimonio nati sunt, parentibus suis juncti esse soleant legitimo, & naturali, ea quæ à legitimo proficiscuntur, his spuriis minimè communia esse utraque lex consensit, veluti agnationis, nobilitatis, gentilitatis, successionisque jura. Quod verò à naturali descendit, tametsi civilis lex in parentum odium, nec id agnoscere voluerit, *d. Auth. ex complexu.* proptereaque alimenta his denegarit, lex tamen Pontificia non potuit, quod sanis quod feminis, quod naturæ ipsius erat, non amplecti. Cumque alimenta ad vitam hominis tuendam, & prorogandam sint necessaria: *L. necare, de lib. agnos.* & jure naturæ decreta, idcirco ea his quoque communicanda esse statuit, cætera quæ humanarum potius constitutionum erant, potiusque ad politicum statum pertinebant, nec ita vitæ degendæ necessaria, politicarum quoque legum arbitrio decidenda reliquit. Ex quibus omnibus sentio, constitutionem Canon. quoad alimenta, in foro quoque Cæsaris omninò servandum esse, cùm hinc, & juris naturalis ac divini ratio, peccati etiam evitandi non levis versetur occasio, *arg. Glos. cap. 2. de reg. ju. in 6. Bartol. Bald. L. privilegia C. de sacros.* Nec me movet, quòd super hac re, ecclesiastici tantum judicis officium videatur fuisse imploratum. *d. cap. cum haberet.* Cùm enim supradictæ rationes ita se in hac materia habeant, cur non apud quoscunque, & quocunque in loco æquè observentur? Ac si verum amamus, quibusnam aliis uti verbis summus Pont. potuit, si ab eo consultus,

ad ejus interrogationem erat respondurus? Hæc autem nos adeò vera esse putamus, ut etsi exprèsse pater eos in testamento ab omnibus bonis suis abdicasset, adhuc tamen ejus hæredes munus hoc implere cognatur. *Bald. L. id qd. C. de episc. & cler. num. 46. Jas. consil. 26. in 1.* Et quæ de filiis dicimus, ea & multò magis in nepotibus affirmamus, ut eadem ratione ab Avo ali debeant, cùm hi quoad eum minus odiosi sint: *L. fin. C. de nat. lib. Sozi. consil. 161.* fortè, & quia cùm lex quo ad hanc causam spurios, ut filios, haberi velit, jam sequitur ut quæ in cæteris legitimis filiis levare solent, quorum nepotes æquè ac ipsimet sunt alendi, *L. si quis. §. 1. de lib. agn. Bart. tract. aliment.* eadem in his quoque qui ex spuriis filiis nascuntur, admittantur. *argu. L. 1. §. lex. Falc. ad L. Falci.* Alimentorum autem nomine ea omnia comprehendere certum est, quæ ad vitam hominis sunt necessaria, ut cibaria, vestitus, & habitatio, *L. legatis, de alim. & ci. leg.* cæteraquæ quibus tuendi, curandive corporis nostri gratia, utimur, *L. verbo victus de ver. si. quemadmodum,* & quæ ad disciplinam pertinent, honestasque artes percipiendas. *L. qui filium ubi pub. edu.* generaliter enim omnia liberorum onera pater subire tenetur, *L. si quis §. non tantum, de lib. agn. Sozi. supra d. consil. & nec eum tantum alere, sed, & illius uxorem simul ac filios, Bar. d. §. non tantum Præpod. c. cum haberet. glos. cap. admonere. 33. q. 2. vers. pen.* quoniam scimus, ubicunque jure sanguinis, & naturali quodam officio, alimenta debentur, ut

hic sanè debentur, hæc omnia tunc alimentorum vocabulo contineri. *Bart. L. legatis, de alim. & cib. leg.* Nisi fortè dubium id faciat, quòd de alimentis nihil expressè hic à Canone cavetur, sed tantùm res necessarias esse præstandas, *d. cap. cum haberet, in fi.* quòd, & aliàs me attigisse memini, *cap. 49.* Patre autem defuncto nihilominùs illius hæredes patri necessitate erga spurios erunt obstricti. *L. si quis §. item rescri. ubi Bar. Ruin. conf. 124. num. 12. in 1.* Et hæc quoad patrem.

CAPUT XLVIII.

An Mater Æque ac pater spurios alere teneatur.

SUMMARIUM.

- 1 Filii apud matrem triennio, post apud patrem educari solent.
- 2 Quid in illegitimis?
- 3 Spurii quo ad alimenta, tanquam veri filii censentur.
- 4 Non semper qui lucrum capit, is & onus subit.
- 5 Cur pater potius quam mater filios alat.
- 6 Quando iis alimenta possit abnegare.
- 7 Filii parentes alere quandoque tenentur.

Quod verò ad matrem spectat, si quæramus, an & ipsa filios alere, sicuti pater, lege obligetur. Sunt qui dicant, cum primùm partus editus est,

debere eum apud ipsam, donec trimus tantùm sit, educari, *L. nec filium. C. de patr. po.* post id tempus, ad patrem semper hoc munus pertinere, nec immeritò, cum mater in prima illa pueri infantia huic operi commodiùs quàm pater sufficere possit, filium scilicet proprio lacte enutriendo, *c. si. de con. in fi. d. c. ad. ejus. 5. dist.* nisi fortè hoc ejus dignitatem, & nobilitatem non deceret, vel infirmitate aut egestate detineretur, *Azo. in sum. C. de pat. pot.* aut non id patricæ consuetudo ferret, quoniam tunc expensis patris, inter id tempus sustinendum fore dicunt. *Abb. c. 7. da connu. in fi. Bal. L. alimenta. C. de neg. gest.* Sed contra Pannormitanus, *in d. cap. cum haberet.* qui hæc in legitimis quidem filiis ita probari tradidit, quòd hi in potestate patris, non matris nascuntur, & patris, non matris familiam, & agnationem sequuntur, *cap. 2. de con. infid.* At in spuris secus omninò voluit, nam cum hi nec sub patria sint potestate, *§. si adversus Instit. de nupt.* nec ullum jus agnationis à patre retineant, *Bart. L. tutelas, de cap. dimiu.* æquum etiam non putavit, patrem hoc sumptu sic semper prægravari, non matrem, præsertim cum Canon utrique parenti secundum uniuscujusque facultates, hoc onus communicari jubeat, *d. cap. cum haberet, in fi.* spurii quoque quo ad jus sanguinis tam patris, quàm matris sit filius. *Bart. L. 1. de accus.* His accedit, quòd cum alimenta instinctu quodam naturæ debeantur. *L. 1. §. jus naturale, de just. & jur.* non est cur pater in his matri præponatur, cum jure naturæ æquè fili-

filius patri ac matri debeat, & ³ contra; *L. furiosæ, de cur. furio.* Quin cum mater tantum, non pater, his ab intestato succedat, *S. fin. Inst. ad Tertyl.* secundum naturam videretur, matrem, & universa alendi onera debere sustinere, ut quæ hæreditatis quoque commodo sola frui potest, *arg. L. secundum nat. de re jud.* Hæc Panormitanus, & alii, quæ tamen ego haudquaquam probo. Si enim id damus, quod ante jam conclusum est, lege Pontificia spuriis omnes, quo ad alimenta, veluti filios esse observandos, ita ut in hac causa jus filiorum adepti censeantur, ergo, & secundum juris regulas, ut filii in omnibus erunt alendi, quoniam hanc leges interpretationem admittunt. *L. 1. §. lex Falcid. ubi Alex. ad L. Falcid.* Sed cum tam de justis, quam etiam naturalibus solum filiis hoc notum sit, eos scilicet à patre solo educandos, *S. pe. cum Glos. ver. legi. Aut. quib. mo. nat. sui.* cur in spuriis quid diversum volumus constituere, qui in hac re à cæteris nihil differre debent? Falsum enim id est, quod vulgo ajunt, jure tantum patriæ potestatis, & agnationis hæc alimenta legitimis filiis à solo patre deberi. Ego enim, & aliis id ac justioribus multò de causis inductum puto, cum videamus naturales, qui in potestate non sunt, immò nec de familia propriè *Ja. L. fin. num. 13. C. de verb. sign. à solo tamen patre ali, Auth. licet. C. de nat. lib.* non mater, quasi paternum sit munus, quòs quis filios agnoscit enutrire, in subsidiumque tantum mater ad id compellatur. *L. Nefenni. de neg. gest. L. 5. §. si mulier, cum Glos. de lib.*

1155

⁴ *agnos.* Non obstat, quod de naturali ratione dictum est nam si ea attenderetur, idem in justis, & legitimis filiis dici oporteret, qui tamen non æquè ab utroque parente educantur. *L. pen. C. de pat. pot. L. 3. C. de alen. lib.* Minus id quoque, quòd cum mater in totum succedat; omne etià debet onus subire. Nam hinc sequeretur filium ab ea sola semper alendum, ad quam totum spectat lucrum, vel cum naturalis filius moritur, illius successio nunquam matri extante patre deferenda esset, *contra ea qui diximus cap. 39.* cum eum donec viveret, nunquam ipsa nisi in subsidium alere teneretur, vel si legitimi filii decedant, non esset mater æquè ac pater ad eorum hæreditatem admittenda, *contra Aut. defuncto. C. ad Tertyl.* cum illa eos vivente patre non educaret. Non igitur ad successionis rationem, jus quoque alimentorum redigendum est: *L. si. §. ipsum C. de bon. qui liber.* ut præter ea, quæ diximus, in adulterinis atque exincestu natis, manifestè patet, quibus neuter succedit parens, alendi tamen, & ipsi sunt. Non enim hic patria potestas, non familia, non agnationis, successionisve jus ullum spectandum est, sed tantum certus ne sit iis conjecturis pater, quas aliàs tradidimus, tunc namque cum eum cogant Canones ut quo ad alimenta, natum ex se quocunque modo veluti filium agnoscant, in ea re erunt juris communis regulæ observandæ, *d. §. lex. Falcid.* ut ita verè quo ad eam saltem causam filius esse videatur. Sed qua ratione lex patrem in alendis filiis matri prætulit? An quia principalis, & ⁵ agens

tem non semper recipiatur. cum filius matrem quidem alat, *L. si quis à liberis §. 1. de lib. agnos.* non tamen ei dotem conficere tenetur, *L. tutor. 2. §. si. de adm. tu L. 1. §. præterea. de tut. & rat.* & frater sororem vel uterinam tantum, sumptibus suis sustentet. *L. qui filium. §. si. ubi Bald. ubi pub. edu.* nec tamen eam in matrimonio urgeatur collocare, *L. cum plures §. pen. de adm. tut. Alex. L. à filia, ad Trebell. & contra, pater de propriis bonis filiam etiam divitem dotare cogatur: L. si. C. de do. prom. ubi Glos. Bald. eidem tamen, & alimenta possit negare, si propriis facultatibus se valeat sustinere. L. si. §. ipsum. C. de bon. q. lib. merito oblata est Doctoribus disceptandi materia, cum præsertim in contrariam sententiam à Scævola aperte responsum videatur. *L. uxorem §. pater naturalis de leg. 3.* Atqui Bartolus vir alioquin integerrimus, cum aliàs ex facto respondisset, dotem spuriae filiae à Clerico constitutam esse illi à patris hæredibus auferendam, propterea quòd id patri jure non licuisset. *Bart. consil. 119. Dominus adjut.* illudque, & quibusdam aliis in locis tradidisset *Bart. L. 1. sol. matr. num. 11. & in d. §. pater naturalis,* primus tamen idem sæpissimè professus est contrariam sententiam omninò vericrem, in *L. si. de his quib. ut ind. & Auth. ex complexu, & L. Mevi. §. duo 3. qu. de leg. 2. & L. si. §. 1. de his quæ in fr. cred.* Baldus etiam parùm sibi constans, nunc hanc, *Bal. L. si. C. de dot. prom. & L. qui liberos, de ri. nupt.* nunc illam opinionem secutus est, *Bald. L. neque mater. C. de jur. dot. & cons.**

456. in 5. *Recolo.* unde non defuerunt quàm plures, qui contra dotem aperte pronunciaverint: *Ang. 209. Imol. Aret L. 1. sol. matr. Tiraquel. L. si unquam, ver. suscepit. n. 50.* Quod, & eo argumento Alexander comprobavit: *Alex d. L. 1. num* quòd licet pater spuriam filiam alere compellatur, cum tamen alimentorum præbendorum munus in singulos menses, & annos soleat distribui: *L. pec. de alimen. & cib. leg. L. fin. ubi Bartol. de lib. agnos.* dos verò ipsa non nisi unica ple-
3runque numeratione queat explicari, iniquum esset, si patri præsens hoc, & repentinum onus injungeretur, quo se alioquin commodè per temporum intervalla posset liberare, *arg. L. plane Fam. hercis. L. tutor. §. Luci. de usur.* Sed hæc fundamenta debiliora sunt, quàm ut iis pronunciatum hoc possit subsistere. Ego quod, & pluribus placuisse scio. *Abb. cons. 50. & 115. in 2. Soz. L. 1. sol. matr. num. 23. Ripa cum pluribus, numer. 66. Boer. decis. 127. numer. 11.* spuriarum filiarum, & dotis causam constanter amplector, cæteri enim qui contra sentiunt, mihi in re perspicua frustra laborasse videntur, & toto, quod ajunt, cælo errasse, siquidem in eo tantum immorantur, ut probent, æquam non esse alimentorum ad dotem rationem, quasi verò Pont. Cælestinus, *L. cum haberet. de eo qui duxit.* cum illegitimis filiis voluit consulere, de alimentis solum mentionem fecerit. Quin ait ille, parentes liberis suis debere pro modo facultatum necessaria subministrare: sed cum dos maximè necessaria dicatur. *L. 1. in fin. sol. matrim.*

utpo-

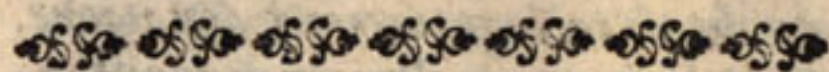
utpote sine qua nec mulier nubere possit. *Bart. Auth. ex complexu.* & plerunque turpissimo se vitæ generi tradere cogatur. *Arg. §. aliud. quoque, in fi. ut cum de app. cog. §. L. palan. §. non est, de ri. nup.* Quid opus fuit in re tam clara, tam longas subtexere quæstiones, cum Canon hoc exprimat, filiis necessaria esse tribuenda? Mihi sanè hoc adeò manifestum esse videtur, ut nec

4 Bartolum quicquam contrà unquam asservisse credam, quamvis Doctores ubique eum ut sibimet dissentientem accusent, Imo *L. Mævius. §. duob. pe. co. de leg. 2.* vulgoque ob hanc rem malé audiat, quòd causæ quandoque inservisse existimetur. Ego enim id justo sacramento contenderem, in hac ipsa, & Bartol. semper sentia perstitisse, siquidem responsum id quod huic opinioni contrarium censetur, *d. consil. 119. Dominus ad jutor.* non rectè à Doct. accipi puto, cum ibi de ea dote tractetur, quæ jam mortuo marito ad filiam spuriam fuerat reversa, quo casu rectè ait Bartol. esse eam ab hæredibus patris illi filiæ auferendam, ob rationem illam, quam alibi ipsemet affert, ubi ejusdem responsi sui meminit, *L. fin. §. à socero, de his quæ in fr. & nos infra attingemus, cap. seqq.* lecus esset si de dote constituenda, & marito tradenda ageretur, prout sæpissimè ipse testatus est, *d. L. fi. de his qui. ut ind. d. §. duo*

5 *d. Auth. ex compl.* Nec aliter etiã sensit, dum alibi patrem dixit non compelli, ut filiæ naturali dotem diceret, *in d. L. uxorem. §. pater naturalis,* cum enim referat se Bartol. ad factum illud, quod in responso Scævola con-

tinebatur, *d. §. pater naturalis,* evidens est eum in ea specie loqui, cum naturalis pater aliquid ex alia causa filiæ debebat, tunc enim non cogendum rectè inquit ei dotem dare, quippe quæ ex propriis bonis, quæ illi à patre debebantur, eam sibi possit conficere, *arg. L. si quis à liberis. §. sed si. de lib. agn. §. cap. cum haberet. in fi.* ideoque patris naturalis ratione necessaria non dicitur, quod tamen in legitimo parente diversum esset. *L. fi. Cod. de do. promi. ubi gloss.* Quæ interpretatio, & textui illi, qui de fideicommissio filiæ debito loquitur, & verbis Bartoli apertissimè congruit, ab eoque alibi etiam significata est, *in L. 1. sol. matrim. numer. 11.* Alexandri verò ratio, quam ipse à concive præceptoreque suo accepit. Imo *dict. L. 1. col. 3.* frivola sanè est, cum Pontificia lex in favorem filiorum tantum lata sit, *d. cap. cum haberet.* ut eis parentes necessaria conferant. Inspicienda est igitur, quæ sit filiorum necessitas non patris commoditas, dum tamen facultatum patris modum id non excedat, *facit. L. cognovimus, C. de her. §. man.* atque ita, quod erit necessarium filiis, à patretribuendum erit, ne aliàs, quod in eorum utilitatem constitutum est, in patris potius commoditatem, & filiorum plerunque detrimentum convertatur. Unde concluderem ego verissimam esse hanc sententiam patrem cogendum filiam suam spuriam cum æqua dote collocare, *Cap. dec. 181. exceptis iis casibus, qui noti sunt, & nos supra attingimus, cap. præce. in fi. Dec. consil. 576. Rip. L. 1. sol. matri. numer. 71. & plerosque qui in contrariam par-*

partem inclinare visi sunt, ita declararem, ut id vel eo casu protulerint, quo mulieri aliunde bona suppetebant. *secundum casum d. §. pater naturalis.* Vel de Jure civili fuerint locuti, quod ut dicebat Baldus. *Bald. consi. 456. 5.* sic castitatem coluit, ut pietatem omnem abjecerit, nec iisdem de jure Pontificio responduri, quod civili merito prevalere debet. *Jas. Aut. res quæ C. com. de lega. n. 33. Ripa. d. L. 1. n. 66.*

CAPUT L.

Quatenus liceat patri filiam spuriam dotare.

SUMMARIUM.

- 1 Minor dos spurij, quàm legitimis filiis debetur.
- 2 Spuria secundum patriæ consuetud. dotanda.
- 3 Quid si amplior dos detur.
- 4 An referat dotem marito, vel spuria ipsi dari.
- 5 Maritus dominus rei dotalis.
- 6 Consilium ad constituen. amplam dotem filabus spurij.

Non dubium est, cum de dote constituenda agitur, pensandas esse in primis patris facultates, dignitatem, ac numerum liberorum: *L. si filia d. L. 3.* Itemque viri & mulieris conditionem, natales: *L. cum post §. gener. L. quæro de ju. dot.* & civitatis morem, in quam uxor deducenda est. *Dec. consil. 26. num. 4.* Ideoque cum spurij ut plurimum tenuior multò dos

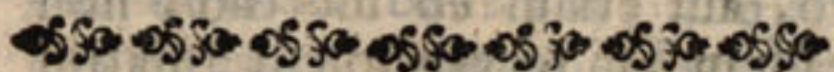
quàm cæteris legitimis filiis soleat decerni. *Abb. consi. 115. 2.* censent fèrè omnes non ampliùs cogendum patrem filia in dotem tribuere, quàm ei alimentorum nomine asset obstrictus. *Bald. 497. 5. col. 2. Abb. d. consi. Capyc. decis. 181.* propterea quòd hæc dos alimentorum loco succedere existimetur. *Abb. 50. in 2. Bart. Auth. res quæ. C. com. de leg.* Ego tamen hoc non usque adedò affirmarem, si vera sunt, quæ aliàs diximus, illegitimis scilicet filiis necessaria à patre esse præstranda, *c. cum haberet.* cum fortassè secundum patriæ consuetudinem indecorum esse possit filia ex clarissimo & locupletissimo patre genitæ, illud sibi dotis nomine dici, quod alioquin, si cœlebs mansisset, sibi ad quotidianum victum fati esse posset. Ideoque trium millium & quingentorum aureorum dotem quandoque congruam esse *Dec. respondit. Dec. consi. 611.* Sed quid si ampliorem summam pater filia constituerit, quàm alimentorum ratio, & ejus conditio pateretur, num id saltem quòd legitimum modum excedit, à proximiorib. patris poterit revocari? *Capyc. d. decis. 181.* Variè circa hanc rem sensit Bartolus: Quandoque enim distinxit, constante quidem matrimonio repeti non posse, eò quòd pro oneribus matrimonij ferendis marito tradita sit: *L. pro oneribus. Cod. de jur. do.* sed cum primùm ad mulierem reversa esset, ab ea admitti posse, id saltem quòd congruam trascenderet portionem. *Bart. L. fin. §. 1. de his quæ in fr. cred. & L. Mævius §. duob. de leg. 2. in 3. q.* quandoque indistinctè, quòd

Mm eunque

cunque præter æquum alimentorum modum relictum esset, statim ab agnatis revocari posse dixit. *Bart. d. L. si. de his quib. ut ind. num. 7.* Baldus etiam, ut plerunque est eorum, quæ à se alibi dicta sunt, parùm memor, nunc quidem Bartoli distinctionem secutus est. *Bald. Auth. ex compl. nunc & ipse aliam sententiam generaliter affirmavit. Bald. L. eam, quam. C. de fideic. num. 41.* Alij Bartolum ideò reprehenderunt. *Rip. L. i. fol. mat. num. 68.* quòd cum ab initio non potuerit præscriptum à lege modum pater transgredi nec quid præter transredi, nec quid præter res necessarias spuris tribuere, ideò nec nullo amplius temporis spacio id possit confirmari: *L. quod initio, de reg. jur.* certum enim illud esse ajunt, id totum quod pater marito dat, filiæ solùm contemplatione fieri: *L. dotem dedit, de coll. don,* verùm cum patri tot bona filiæ dare initio non licuerit, propterea constante matrimonio, id quod præter congruam summam traditum est, rectè posse revocari, *arg. L. ex annuo, de don. int. vir. & uxo.* Nam si maritum dicas magnum ex hac re damnum facere, à quod pars dotis præpronerè adimatur. Respondent hi, mariti ipsius hoc culpæ & socordix tantùm adscribendum: *L. quod quis ex. de reg. jur.* qui in perquirenda uxoris suæ conditione qarùm diligens fuit, *arg. ca. nu. per. de do. inter vir. & uxo.* Mihi tamen hæc nullo pacto probantur, prioremque laudo Bartoli distinctionem, à qua nunquam nec ipsum, nec Baldum discessisse puto. etsi prima facie, cæteris Doct. inter se dissidere

videantur, ut multum scilicet interfit, dos ne præsentis marito detur, an aliquid filiæ dotis nomine relinquatur. Cùm pater in testamento qui filiæ legat, aut inter vivos donat, quod supra alimentorum causam est, unde sibi ea dotem pater rectè ait Bartol. Baldusque partem illius confestim esse auferendam, eo quòd rectè hoc à patre infiliam transferatur, quod leges vetant. *Bart. d. L. si. de his quib. ut ind. Bald. d. L. eam, quam, qui loquuntur in legato, vel donatione.* Quòd si marito tunc acceptandi dotem pater tradat, bonaque ea maritus non è filiæ, sed patris manibus consequatur, nihil prohibet initio quamcunque velit patrimonii partem in collocanda filia parentem erogare, quæ constante matrimonio, eadem semper & integra conservabitur, nec ulla in parte diminuetur. *Bart. d. L. si. §. i. de his quæ infr. Bald. a. Auth. ex complexu.* Id enim ideò ita permittitur, quia maritus eam titulo oneroso capit: *L. ex promissione, de act. & oblig.* ipse ejus dominus verè efficitur. *Inst. quib. alie. lic. in prin. L. quotiens C. de jur. dos.* solos possidet, solus usucapite: *L. i. de usucap. pro dote.* pater autem non extraneis, sed filiis tantùm spuris quid dare prohibetur. *Gl. §. si. Authen. qui mo. nat. sui.* Unde nulla fraus subest, quia nihil in supremam transfertur, sed in maritum, qui fructus lucratur, dominium & possessionem nanciscitur, ad eam verò nihil præter alimenta pertinet. quæ illi necessariò debentur. Cùm primum diremptum fuerit matrimonium, tunc quia ex causa lucrativa incipit ea bona mulier possidere, aliud fortassè dicen-

dicendum erit. Etenim si pater illi qui omnium bonorum societatem cum filio spurio contraxit, quæcunque velit bona, impunè potest lagiri, quorum dimidia pars ad filium ipso jure statim est perventura: L. *si is qui duos. ubi Bart. eo lib. leg. cur non matrimonij causa, quod est omnis vitæ consortium, vel amplissimam dotem marito filia spuria tradat, cujus vel minimam partem illa interim nequeat vindicare: L. doce. C. de rei vend.* At dices, factum hoc est contemplatione filia, fateor, sed quæ legi fit fraus? qua in re locupletior redditur mulier? cum interim nihil possideat, nihil lucrifaciat, nihil vendicet, imaginario tantum quodam titulo fruatur? Quin pater indotanda filia, etsi quid fraudis committat, nihil tamen doli adhibuisse videtur, quia commendanda potius est paternæ pietas: L. *i. §. sed si liberi. si quid. in fr.* Erit igitur patri cautè animadvertendum, ut si filiam suam maxima cupiat dote afficere, ipse maritum deligat, cui quæcunque velit bona eo nomine poterit conferre. Sin intestamento quid plus filiae leget, quàm æqua postulet ratio, licet id se dotis causa facere testetur, nihil tamen agat, quod legati ejus prior spuria dominium sit adeptura, unde irritum fieret patris votum.

CAPUT LI.

Soluto matrimonio dos spuria ad quem pertineat.

SUMMARIUM.

i. Refert quo ad dotem, præmo-

riaturne maritus, aut uxor spuria.

2 Spuria dotem non præscribit, nec spacio 30. annorum.

3 Error Juris impedit præscript. longiss. temporis.

4 Quid in errore facti.

5 Spuria testari non potest de dote sua.

6 Cautela ne mortua spuria dos à marito auferatur.

7 Dos quo ad filios onerosa dicatur.

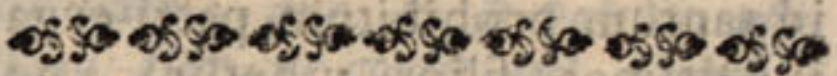
Liberum est quidem patri, ut statuimus, dum vivit, in dotanda spuria, vel vulgarem dotium modum excedere, pertuum tamen id minimè futurum est sed si matrimonium deinde viri aut uxoris morte dirimatur, dubitane & dos ipsa diminuenda, plerunque etiam cum matrimonio omnino sit extinguenda. Illud igitur erit inspiciendum, prior ne decedat maritus an mulier. Nam si à patre maritus ampliorem multò præter spuria conditionem, fuerit dotem adeptus, isque ea superstite extremum obeat diem, author est Bartolus, & cum eo plerique alij, statim dirempto matrimonio subducendam ejus esse rationem, quod mulieri necessarium sit futurum, & si quid præterea ex dote reliquum est, id proximioribus patris applicandum, filia tantum æquam portionem. unde se alat, relinquendam, *Bar. L. si. §. 2. quæ in fr. cred. C. L. Mævius §. duobus 3. qu. de leg. 6. Abb. consi. 50. 115. in 2.* Alij tamen hanc spuriorum & dotis causam benignius amplectentes, nihil a muliere ex ea auferendum crediderunt, quod ab initio in maritum pater contulisset. *Bald 456. 5. quasi quod cum semel ea dos rectè constite-*

rit, perpetuam quoque eandem causam debeat retinere, arg. *L. pater. §. quindecim. de leg. 3.* Sed vereor ne hoc salum sit. Cùm enim pater, quando dotem marito dat, eam post suam & viri mortem ad filiam velit pertinere: *L. 1. §. videamus. C. de rei ux. act.* jam manifestum est hoc eventu secuto filiam tunc non à marito, sed à patre ipso capere veluti ex causa fideicommissi, quod est interdictum. *Alex. L. si is qui. de vulg.* donare enim filiae pater non poterat: *L. 1. C. de nat. lib.* ergo nec dotem ei minus necessariam relinquere, arg. *L. quisquis. §. emancip. C. ad L. Jul. maie.* cùm ea filiae ratione lucrativus titulus & donationis instar habeatur: *L. si. §. si à socero vers. at si neuter. quæ infr. cred. §. cap. preced.* Est igitur idem pater, qui dotem marito tradit, & qui eam filiae restituendam curat, ideò personalis, *responsio ad §. quindecim.* adhuc est prohibito, initiumquè suum retinet. *Bar. L. peto. §. fratre. de leg. 2. num. 3.* Quod adeò verum est, ut & si post obitum viri integram hanc dotis summam mulier 30. ampliusve annis possiderit, adhuc tamen ea se præscriptione non possit adjuvare, ut Bartolus respondit. *Bart. cons. 119.* Aut enim id totum ad senon jure ciebat pertinere, & tunc mala fides quamcunque præscriptionem impedire apta est, *c. possessor, de. re. ju. in 6.* Aut verò apud se, licet spuriam, justam esse possessionem putabat, & tunc juris error possessionem ipsam frangit & infirmat: *L. nuquam in pri. L. si fin. §. 1. de usucap.* quod etiam in longissimo tempore aduersus Castren. *Cal.*

L. Celsus num. 4. de usu cap. & Baldum. Bald. L. nullo. n. 4. C. de rei. vind. communiter receptum est. Fel. cap. de quarta, de rescrip. num. 42. quia cùm initio lex resistat, ne quid à patre in spuriam transferatur: *L. 1. Cod. de nat. lib.* quicquid deinde ab ea possessum reperitur, fingitur cum mala fide actum. *Glo. c. 2. de his quæ fin. 3. prælat.* unde quæcunque vel longissima præscriptio impeditur. *Barto. L. sed. §. sciere, de pe. hæ. Abb. c. si deligenti. de præscript. num. 24. §. c. cum num. 9.* Quòd si ea se verè justam filiam credidisset, aut saltem natalibus ritè restitutam, tunc cùm in facto erret, non video cur præscribere saltem longissimo non possit tempore. *Mars. sing. 478.* quod bonæ fidei instar est. *Felin. d. ca. de quarta. num. 26.* quamvis Alexander contrà quandoque responderit. *Alex. 74. in 3.* cujus me rationes nihil movent, eò quòd si veritas cum ejus opinione concurreret, justaque esset filia, prout existimabat, rectè possideret & acquireret, ergo idem & si se falsò legitimam esse opinata, cùm longissima possessio, titulum bonamque fidem præsumi faciat, ut recentiores quidam distinxere. *Ripa. le. 1. quor. bo. num. 9.* Cùm verò decedit & ipsa mulier, aut superstite adhuc viro, aut etiam eo mortuo, non eadem jam servari solent, statim enim dos ac patrem, aut ejus hæredes reverti debet. *Abb. consil. 50 in 2. Ripa. L. 1. fol. mat. numer. 67.* ita ut nec quicquam possit marito liberisve ex eo susceptis, reliequere. *Bal. L. cum, quam, num. 41. §. Cravet. consil. 186. num. 16.* Quoniam cùm hæc dos

dos sive alimentorum loco fuerit constituta, sive necessitatis potius causa, ut nos putamus, jam sicut alimenta ipsa adveniente morte extinguuntur: *L. dominus §. si. de usufru.* necessitas etiam quæ libet esset tam impio fato, quo omnia solvantur: *§. deinceps. Aut. de nupi.* æquum est sanè, ut & dos ipsa, unde discessit, te recipiat, nec amplius nulla existente causa apud alienas personas valetur. *Abb. 115. in 2.* Ideoque consilium dedit Bartolus. *Bar. L. fin. de his quib. ut ind. nume. 7. & Ripa. d. L. 1. solut. matr. num. 69.* maritis, qui hujusmodi junguntur uxoribus, ut quàm possint maiorem sibi à patribus dotem dici curent, quam deinde post earum mortem nepotibus, ex eo matrimonio natis, iidem patres velint relinqui. *Cap. deci. 181.* ne aliàs eodem tempore & conjuge, & dotis commodo (quod plerunque gravius est) se elusos reperiant. Quam sententiam, ut non adeò firmiter probem, illud in causa est, quòd dos hæc nedum pro oneribus matrimonii marito datur, ut ex ea ipsa fãtã spuria sustentetur, sed & filiorum causa, qui ex illo matrimonio nascentur, *Ruin. cons. 124. num. 11. in 1. sim.* ut inde alantur, educantur, præsertim ubi mariti facultates ad id non sufficerent. *Auth. si pater. C. de divor.* qua dere & onerosus, quo ad eos is titulus habetur. *Bar. L. si constante, solut. matr. num. 67. & in L. fin. §. 1. quæ infr. cre. in Apost.* quem deinde iis auferri satis iniquum videtur, cum quasi ab initio eis pars dotis tacitè sit obstricta: *L. si maritus. fam. herc. facit. L. dos à patre. C. sol. matr. secundum opi. Mart.* Tutius ta-

men his fuerit Bartoli consilium.

CAPUT. LI.

Qui sint tutores illegitimo-
rum filiorum. Et an à pa-
tre testamento dari pos-
sint.

SUMMARIUM.

- 1 Quæ possit pater erga spurios, aut non possit.
- 2 An detur naturali tutor à patre intestamento.
- 3 Differentia inter tutores naturalium, & legitimorum filiorum.
- 4 Ab intestato qui sunt naturalium tutores.
- 5 An spurij testamento tutor detur.
- 6 Quis ob intestato spurij tutelam gerat.

Cum tutela Jure civili, naturali quadam ratione fuerit inventa, ut hi qui imbecilliores sunt ætate ac judicio, maiorum consilio, ac authoritate protegantur: *§. si. Inst. de Attib. tut.* non immeritò in dubitationem venit, an cum electi à patre in testamento tutores filis cæteris omnibus præferri soleant. *Bar. Rub. de test. tut.* eò quod plurimum lex paterno erga filios consilio tribuat, hoc quoque & in illegitimè natis sit recipiendum, ut iis æquè ac cæteris decerni tutores in testamento possint, quasi eadem naturalis ratio ad omnes

omnes quomodocunque natos pariter pertineat: *L. hos accusare. §. pen. de accusat.* Et quoniam etiam id tantum prohibitum patri erga illegitimos filios videtur, ne quid de suo iis largiri possit: *L. i. L. fin. C. de nat. lib.* in cæteris, hac una re excepta, licet ea erga illos quæcunque ferè exercere, cum & executores bonorum in testamento relinquere. *Alex. L. cog. §. hi qui nu. 4. ad Trebell.* & eos in pupillaribus bonis filiis suis legitimis substituere: *L. siis qui ex bonis, de vulg. & pup.* & in libertatem, ubi status illis controversia moveatur, eos valeat vindicare: *L. 3. de libe. caus.* & in judiciis eorum nomine experiri: *Alex. §. si quis rogatus. num. 39. ad Trebell.* & alia hujusmodi multa. Cur non ergo & tutores iis in testamento possit constituere, cum hîc non de successione in eos transmittenda, nec de iis ex re patris locupletandis agatur, sed de gubernatione tantum & tutela iis decernenda, quæ maximè ex usu publico est, ut ipsi, eorumque bona fide & patrociniò alicujus suscipiantur & custodiantur? Sunt tamen quibus aliter videatur. *Glos. Bart. L. i. de testa. tut.* nec sine ratione. Lege enim duodecim tabularum permillum est parentibus, liberis (si modò in potestate sint) tutores testamento dare: *L. i. de testa. tut.* sed notum est, eos qui illegitimè nascuntur, in potestate nostra non esse, cum ex matrimonio orti non sint: § *si adver.* *Instit. de nupt.* igitur nec iis tutorem dare licebit, ut ipso jure valeat. Distinguendum est tamen latiùs in hac materia, an de naturalibus filiis loquamur, an etiam de spuris: inter quos maxima

est differentia. *Auth. licet. C. de nat. lib.* Namque si de naturalibus intelligimus, cum eos lex non ita abhorreat: *L. pen. C. ad Orfic.* concessit etiam quandoque patri, ut iis tutores ab eo dati, tutelam possent administrare. Sed hoc variis modis, Namque si pater naturalem filium instituerit, eique tutorem dederit, erit sanè ille tutor, petita tamen antè à Judice confirmatione: *L. fin. C. de confir. tut.* Quòd si nihil naturali filio de bonis suis reliquerit, & tamen tutorem dederit, non aliter ille tutelam suscipiet, nisi & à Judice confirmetur, & cum causæ inquisitione: *L. naturali. de confir. tut.* In eo enim qui nihil à patre consecutus est, hoc amplius requiritur, ut ex diligenti inquisitione tutor confirmetur, cum in allis, qui à patre instituti sunt, simplex sufficiat judicis confirmatio. Quamobrem si naturali filio pater certa relinquat bona, isque præter ea, alias habeat facultates, tutoremque illi simpliciter in testamento dederit, is quidem, quo ad bona relicta à patre, sola indigebit confirmatione. Verùm quo ad cætera, antequàm ei administratio decernatur, opus erit, nedum confirmationem impetrare, sed & summam inquisitionem haberi, pro ut Bartolus egregiè declarat *Bar. L. naturali. §. i. de confir. tut.* Unde & intelligimus, quid hac re differant naturales à legitimis filiis, Justis enim filiis, qui dantur tutores à patre in testamento, hi tutores statim ipso jure constituuntur. *Instit. de satisf. tut. in prin. secundum decla. Bart. in L. legitimos de legi. tut.* At qui naturalium tutores reliquuntur, hi non antè munus id tutelæ possunt

4 inchoare, quàm, & Judex eos authoritate probet sua, & plerunque de eorum moribus fortunis, & conditione, non perfunctoriè sit instructus. Quod si pater impuberibus his naturalibus relictis, aut testamentum non fecisset, aut quantum ad tutelam intestatus decessisset, tunc quoque non ut justis filiis, fiunt agnati legitimi tutores, sed ad matrem directò tutela pertinet, cùm legitimis ipsi careant tutoribus, & agnatis. *L. si. C. quando mul. tut. off.* proptereaque etiam defuncta matre, crederem alios ex linea materna proximiores id onus esse subituros, non quia hodie sublata sit omnis differentia inter agnatos, & cognatos, quo ad successiones, & tutelas, *Auth. de hered. ab intest. §. nullam. & §. ex his Bar. L. 1. de legit. tut.* nam hæc differentia, quæ remota est, in legitimis tantùm, non spuriiis procedit. *Fab. inst. de cogn. serv. num. 5.* Sed quòd cum his illegitimè natis, cognati tantùm ab intestato succedant, *L. 2. L. si spuri. Unde cogn. non agnati, quippe qui nulli his sunt, §. vulgo. Insti. de suc. cog. æquissimum est etiam iis tutelæ onus deferri, qui & successionis emolumentum antea alios sperare possunt. Inst. de leg. patr. tut.* Et hæc ita in naturalibus servantur.

5 De spuriiis negant omnes. *Glo. Bart. L. 1. de testa. tut. & d. L. naturali. de confir. tut.* tutorem à patre ullum his relinqui posse, nedum quia in potestate non sunt, sed quod nec filii nomen merentur, suntque penitus alieni à patre. Ego autem cùm aliàs ostenderit, *cap. 40.* posse quandoque patrem quibusdam spuriiis te-

stamento bona relinquere, jisdem quoque rationibus nunc affirmo, & tutorem rectè iis dari posse patrisque voluntatem probandam, *arg. L. si patron. ubi Dyn. Bar. de confir. tut.* Quod, & generaliter in cæteris quoque spuriiis fortassè admittendum erit, saltem ratione alimentorum, quæ eis hodiè pater præbet, *cap. cum habet. in fin.* ut quo ad ea, tutorem his possit constituere, *d. L. si patronus. & L. fin. C. de confir. tut.* Ubi verò pater de hac re nihil testatus esset, materque superesset, tunc in omnibus rationem sequendam ducerem successionis, ut si tales sint spurii, quibus mater ab intestato hæres esse possit, *jux. Glos. L. pe. C. ad Orfic. tunc, & ei tutelam mandandam esse, matre verò non superstitite, cognatis iis deferendam, qui spuriiis succedere solent. L. 2. Un. cog.* Quòd si illi essent spurii ex damnatis orti, tunc quia omni, & agnatione, & cognatione carere dicuntur, *Alex. 174. in 5. Dec. cons. 311.* tunc nec matrem, nec ullos conjunctos ad tale munus vocandos esse, quia & à successionem excluduntur. ut alibi latius declaravimus. *cap. 43.* Esset quæ hoc casu à magistratibus ad id auctoritatem habentibus, alias ad hoc munus deligendus, ne pupillus omninò indefensus relinqueretur. *Inst. de Attil. tut.*

CAPUT LIII.

An nepos legitimus ex filio spurio possit ab avo hæres institui.

SUMMARIUM.

- 1 Macula patris afficit filium, & quomodo, n. 3.5.
- 2 Relictum nepoti videtur contemplatione filii.
- 3 Delictum patris in quibus noceat filio.
- 4 Justiniani constitutio super hac questione.
- 5 Cur Adami peccatum omnes attingat, non æquè aliorum patrum.
- 6 Avus instituens nepotem, illius contemplatione, non filii id facit.
- 7 Spurius usufructum habet in bonis filiis ab avo relictis.
- 8 Quando ne filius patri, nec servus domino aquirat.
- 9 Quibus casibus nepos ex spurio ab Avo institui non possit.
- 10 Ab intestato nepotes ex spurio non succedunt Avo.

S Equitur vulgata illa apud veteres, & recentioris Juris interpretes, quæstio, an Avus nepotem ex filio spurio possit instituere, Dynum enim accepimus, *Hæc refert. Brl. L. Gallus §. quidam rectè.* controversiam hanc fortè ut nimis dubiam sub indice reliquisse. Cynum autem apertè sensisse, non esse Avo, cum nepote eo testamenti factionem propterea quòd eadem tur-

pitudinis ratio, quæ filios Notios à patribus aliquid capere prohiberet, & ad nepotes pertineret, cum officium Avi erga nepotem, ex persona filii præcipuè oriatur. *L. dotem dedit, de col. bon.* Rosfredus distinxit, ut si contemplatione patris hæres relictus esset institutio irrita censeretur: sin verò nulla habita patris ratione, & tunc relictus compos esse. Post hos Bartolus, in *L. Gallus §. quid si is*, nepotem semper institui posse dixit, dummodò non maximè evidenter probaretur id intuitu filii factum, quod in dubio non esset præsumendum, & secundum hanc sententiam de facto respondit, *cons. 118. Odutius.* Baldus acerrimè contrariam Bartoli opin. defendere conatus est, in *L. Gallus §. quidam rectè*, suntque hæc deinde ab aliis Doctoribus, & recentiorib. in utramquam partem latè disputata. *Alex. Sozi. Cast. d. §. quid si is. Corn. cons. 25. in 1. Alex. 74. in 3. Dec. 462.* Solent Baldus, & qui eum sequuti sunt, ea in primis moveri ratione, quòd cum nepos ipse à filio spurio descendat, non potest non eadem maculam, veluti à vitiosa radice conceptam, secum ducere, quæ illum ideò ab avita arceat successione. *Dec. consil. 85. in fin.* exemplo Adami primi parentis nostri, cujus labe posteros omnes in perpetuum potuit afficere. Certum etenim id esse ajunt, nihil filio spurio, aut recta via, aut per mediam personam, à patre, posse relinqui. *L. 1. C. de na. lib.* quæ res arguit, ut nec nepotem ex eo liceat instituere. ex quo usufructus saltem ipsi filio acquirendus esset. *L. cum oportet. C. de bon. q. lib.*

q. lib. atque ita fraus legi fieret manifesta. Addunt filios illegitimos idcirco à patre institui prohibitos, ita ut facilius paterna libido reprimeretur. *L. si. C. de nat. lib.* cum commune parentum omnium votum sit, ad filios facultates suas omnes transmittere. *L. in scripto. Unde lib.* quæ sanè ratio, cum in nepotibus æquè vigeat, *L. liberorum, in fin. de verb. sign.* volunt propterea quicquam in hac re discriminis inter filios nepotesve constitui, præsertim cum quicquid nepoti relinquitur, id filii contemplatione procul dubio factum: *Alex. Jaf. L. sed si plures §. in arrogato de vulg. & pu. avusque ita erga illum filii tantum causa affectus videatur. L. dotem dedit, de coll. bo. L. si forte de Cast pec.* Qua ergo ratione Nothus à lege repellitur, eadem & nepotem ex eo rejiciendum volunt. *L. queritur, de bon. liber.* cum melioris non debeant conditionis esse nepotes quam filii, *L. si viva §. in nepotib. C. de bon. mater.* Hæc pro Baldo, qui tamen alibi professus est, si constaret institutionem hanc minimè intuitu filii factam, iustineri omninò debere, *Bald. consi. 146. in 1. alias 488. in 4. in fi.* ut quia esset in testamento dictum, ne usufructus ad patrem perveniret, quod consiliū uti præ cæteris tutissimam, etiam Bartolus approbavit. *Bartol. d. §. quid si is.* Dum tamen Baldus institutionem in dubio inutilem esse dixit, quando nihil ab Avo de usufructu expressum est, in hoc Bartolus ab eo quam maxime dissensit, & cum Bartolo crebrior hodie quoque stat opinio. *Cor. consi. 1. in 3 ver. circa sextum & 25. in 1. Feder. 57. Dec.*

462. *Alex. 74 in 3. & in d. §. quod is, eademque, ut ego arbtor, æquior multò ac verior.* Dixit is, filium illis tantum commodis, ob delictum patris esse privandum, quæ ab illius persona non ab Avo, aut aliis agnatis proficiscerentur. *L. 3. de inter. & re eg. L. emancipatum, in fi. de sen.* Sic enim, & deportatos, quibus nihil tanquam spuriis potest relinqui. *L. 1. C. de hæ. inst.* quoad avitam hæreditatem, nepotibus nihil nocere. *L. 1. §. fin. de bon. poss. contra tab. L. si hecem §. si deportatus de bon. liber.* nec patris hæretici culpam filio Orthodoxo in successione ullo esse impedimento. *L. cognovimus, cum Auth. seqq. C. de hæ.* sicut nec exhæredatum filium, quamvis justa de causa, ideo nepotem à petenda bonorum possessione avita repellere. *L. 3. §. si emancipatus, de contra tab.* Quæ quidem argumenta pro hac parte plurimum sanè urgent. Sed addo ego, quæstionem hanc usque à Justiniani temporibus emeruisse, ob idque ab eo constitutionem editam, quæ & adhuc extat, qua apertissimè sanxit, licere Avo, nepotibus suis legitimis ex naturali filio, quodcunque liberet relinquere, *L. fin. C. de nat. lib.* quam, & in spuriis, quoniam eadem ratio suaderet, locum habere, Accursio, seu Francisco filio visum est. *Glof. d. L. si. Bart. §. quid si is.* Ut planè mirer eam inter tot gravissimos Dores cōtroversiam usque ad hæc tempora manasse, cujus decisio minimè ampliùs dubia esset. Nulla enim, inquit Justinianus, in nepotem legitima est consequentia, cum leges paternum tantum vitium in filio cohibere voluerit. Omitto nunc quemlibet institui

Nn

pos.

posse, qui expressè prohibitus non reperiatur, *arg. L. extraneum. C. de her. instit. nec nepotem*, de quo agimus ulla quod meminerim lege repelli. Omitto leges, quæ filiis illegitimis quid vetant relinqui, odiosas esse, nec ad nepotes, quorum diversa est causa, protrahendas, *arg. L. cum quidam de li. § posthu.* Sat illud fit, nobiscum Justinianæ constitutionem facere, hac tantum de causa ab eo promulgatam. Cui nihil adversatur, quod nepotes paternum vitium eadem ex origine ducant, nam hoc, & ex rationib. supra per Bart. adductis negatur, & ipsius Justiniani verbis repugnat, qui nullam legitimam fieri consequentiam in nepotem tradidit. Aliàs sequeretur, ut nec pater ipse spurius quicumque filios legitimo posset relinquere, sicuti ipsi à patre ea de causa consequi nil licuit. Quod enim de Adamo dicitur, id aut aliò pertinet, ut quidam ajunt, nempe ita summi Dei numine jubente, cujus arcana nobis non licet perscrutari. *Corn. consi. 25. in 1. colum. 3. arg. cap. duæ sunt. 19. q. 2.* aut dicerem ego potiùs, diversum id longè exemplum esse, cum labes illa ab Adamo primum contracta, ad omnes quotquot nascuntur homines æquo jure temper transmittatur, siquidem omnes sub eadem lege, & conditione in lucem edimur, sub qua, & is vitam suam peregit. Secus in eo est, qui legitimus ex patre spurio nascitur, hic enim non eisdem, quos pater natales sortitur unde nec ejusdem conditionis necessariò censeri potest, quod cum ex multis patet, tum ex eo maximè, quod huic non hono-

res, & munera publica interduntur, quæ patri suo, eò quòd nothus esset, fortè potuissent abnegari. Non igitur legitimus patris nothi conditionem assumit, sicuti nos Adami naturam in omnibus retinemus. Ad id verò, quòd hoc pacto facile legi fraudem fieri posse Baldus, & cæteri dicebant, ex quo usufructus ad spurium patrem esset perventurus, quamvis Bartolus etiam responderit, *id d. §. quid si is, in fin.* ista tamen mihi eo in loco non omninò satisfacit, altiusq̃ radix hæc evellenda fuit, non humilitatim amputanda. In hoc enim quæstionis totius cardinem verti arbitror judicio ne Avi, hic spurius eum usufructum consecutus videatur, aut minus. Nam si voluntas hæc præcipua Avi fuisse monstratur, ut usufructus spurius potiretur, posset probabilior fortè Baldi opinio videri, quasi id quod ei recta transferre in filium non licebat, obliquo quodam cursu assequi contenderit, adversus legum constitutiones. *L. 1. Cod. de nat. lib. cum L. quid una, de req. jur. in 6.* Ego verò ita censeo, cum Avus nepotem sibi hæredem instituit, id ejus potiùs contemplatione, quam filii aut alterius cujuscunque in dubio factum videri, *L. si. C. de usufr. L. si verò. §. 1. ff. mand.* licet enim plerunque extrinsecus quædam inspicere soleant, quæ testatorem ad id potuerint invitare, ex quibus dein, & illius mentem dijudicamus, *arg. L. si militi. L. si fortè. de Castr. pec. not. Alex. d. §. in arrogato, de vulg. §. pu.* nulla tamen hic conjectura, quod id occasione filii factum fuerit, rectè admitti potest, ex quo ita institutio vitaretur, quod adversus communem

nem omnium qui testantur, propositum est, qui semper ea in testamento, & voluisse, & gessisse præsumuntur, quæ ad eorum voluntatem tuendam, non infirmam sint aptiora. *L. 3. C. de re. mil.* Hodie sanè, & hoc eo minùs dubium est, quòd omnia ab Avo in nepotem collata, censentur adventitia, sicque illi propriis meritis, non patris ratione acquisita, *Bart. Glos. L. qui in aliena, §. in terdum, de acq. her. & in L. quisitum, de le. 1.*

7 maximeque si ejusmodi sint, quæ non necessariò ab Avo nepoti essent relinquenda. *Alcia. reg. 1. præsumpt. 17. num. 3.* Quæ cum ita sint, licet usufructus deinde filio acquirendus esset, cum tamen illum non avito præcipuè judicio consequatur, crediderim eum illius compotem esse posse, *L. ita fideicom. §. si. de jur. fisc. Bald. L. eam, quam C. de fideicom. num. 54.* dum tamen hoc in fraudem ab Avo seu nepote factum non constaret. *L. Lucius §. si. de leg. 1. Alex. Jus. L. 6. de vulg.* quod quibusdam ex rebus alibi à nobis traditis colligeretur. *Sup. cap. 43. in dubio autem non esset præsumendum, Alex. consi. 51. in 2.* venit siquidem hic usufructus in consequentiam quandam, ex legis non Avi, præcepto, & propterea permissam. *Fel. c. multorum, de Jude, 1. notab.* Ille nepoti tantum relictum voluit, ut modò diximus, lex usufructum patri defert. Acquiratur ergo hoc ex quadam veluti tacita societate, in qua nihil fraudis suspicio unquam nocere potest. *Bart. L. si is quis duos, de liber. leg. Bald. L. 1. pro Socio. 14. q. 9.* Sed, & demus manifestè apparere, filii etiam in tuitu id Avum fecisse, ne-

pos proprietatem, filius usufructum assequeretur, adhuc tamen hanc nepotis institutionem irritam non existimarem, tum quia hæc sola affectionis ratio nihil obesse debet, *L. fin. de his qui ut ind. L. affectionis. de don. tum quia regula est, si quis rem duobus conjunctim legaverit, quorum alter ad illam obtinendam idoneus, alter ineptus sit incapacis portionem capaci accrescere, non relictum totum corruere. L. is qui duos. de lib. leg. cum enim principale per se validum sit, accessorii deinde infirmitate nequit vitari: L. post. legatum §. qui principale. de his quib. ut ind. L. papin. §. sed neque de inoff. test.* Docuitque Bartolus, si quid filio legatum sit, dubiteturque ejus ne intuitu, an patris fuerit relictum, si pater capere non possit, tunc dubio procul id filio acquiri, patrem privari *Bart. L. filio. don. causa mort.* Cui accedit quod quotiescunque illicita est acquisitionis causa, nunquam patri per filium, aut domino per servum quæritur, *L. quod servus, ubi Bart. de acq. poss. quod in hac ipsa quæstione, & Socinus tradit. Socin. d. §. quid. si is num. 3.* Cætera per Baldum in contrarium adducta nihil obstant, cum, ut dicebat Justinianus nulla legitima consequentia de filio ad nepotem fiat, nec tam odiosa severitas ullatenus ad nepotem debeat extendi. Limitanda tamen erit in primis hæc quæstio, ut tunc Avus nepotem ex filio spurio non possit instituere, si spurium illum ex incestu suscepit, cum tunc personas egredi non possit ab Arcadio præscriptas. quam limitationem ex mente Baldi sumptam, *Bald. L.*

12 *Statutum ut spurii succedant, videtur æquissimum.*

Non minùs quoque celebris est illa quæstio, & in Gymnasiis publicis sæpiùs agitata. *Præp. cap. per venera. qui si. leg. co. 98. Rosel. in tract. legit. lib. 2. cap. 1. num. 38. Aret. L. 3. de testam.* an lege Municipali, spurii perinde ac legitimi ad successionem vocari possint. Proferamus, & nos in hoc sententiam nostram, ut si quid alios præterierit, in medium adducamus. Solet frequentius à Doctor. spuriorum causa oppugnari, quibus id iniquum satis videtur, ut eorum æqualis ac legitimorum ratio sit habenda. Urgent verò in primis Bartolus, & Federicus Senen, duobus validissimis argumentis. *Bart. L. 3. de test. Feder. de Sen. cons. 277.* ajunt enim, quòd cum spurii expressè ab Imperatore à bonis paternis fuerint exclusi. *S. fin. Auth. quib. mo. nat. sui.* non debuit id ampliùs statuto posse immutari, quippe quòd ad solius tantùm Principis potestatem pertineat. *L. 1. S. de qua. de postu. Bart. L. non ambigitur, in fin. de legib.* Atqui non Jure tantùm civili ejiciuntur, sed, & Pontificio ac divino, Scriptum est enim. *Genes. cap. 21. ad Galat. 4.* Ejice ancillam, & filium ejus, non enim erit hæres filius ancillæ cum filio liberæ, & alibi, Hæres in domo patris nostri esse non poteris, quia de meretrice natus es. *Judic. cap. 11.* Et divus Augustinus ita lege Dei constitutum tradit, *cap. 1. 35. q. 7.* ut non reputentur filii, nec ullò parentibus Jure succedant, *cap. cum multa 15. p. ult.* Quòd cum ita sit, jam secus Municipali lege

non videtur posse caveri, *cap. quæ contra 8. dist. cap. qui resistit. 11. q. 3.* His accedit, & Juris communis ratio, quæ tali in filios illegitimos utitur accerbitate, paternæ tantùm incontinentiæ reprimendæ causa. Cum enim genitorum omnium commune id votum sit, ut ad filios bona, & fortunas suas omnes transmittant. *L. Script. unde lib. leges eis interdico,* ne quid ex rebus suis relinquunt, faciliùs, & hoc pacto eorum libidinem veluti quibusdam frenis cohiberi esse putarunt. *L. fin. C. de nat. lib.* Quomodo ergo statutum hoc honestè unquam recipi poterit, cum indulgeat id potiùs hominù libidini, & petulantia, iisque delinquendi impunitatem, & severitatem quandam promittat, quæ legibus nunquam probari solent. *L. convenire. de pact. dotal.* facit verò potissimum in hanc sententiam Honorii III. responsam illud, *cap. ex patre, de consuet.* quo consuetudinem quandam improbat, qua uxori conjugii fidem violanti, dimidiam adhuc mariti bonorum partem petere licebat, cum ea de causa mulieres libidinosius vivere non dubitarent. In hanc autem sententiam, & Doctores alii quàm plures transiere, *Bar. cons. 34. in 2. col. per Ancha. cap. 1. de consti. Bal. L. 1. C. de sum. Trinit. nu. 29. S. L. eam, quam. C. de fideic. num. 33.* sed omnes ferè eo potissimum moventur argumento, quòd contra bonos mores hoc sit, careatque omni æquitate, & ratione, quæ maximè legem decent, *cap. erit. autem 4. dist. cum Juris præceptum sit hoc, honestè vivere. Inst. de just. S. jur. negarique non possit, quin ex ea re ad lasciviam*
quis

3 quis magis alliciatur, quod scilicet est consueta pœna, & legis severitas, vel in parte remittatur: *L. si operis. C. de pœnis.* Ad-dideruntque aliqui, si caveretur etiam, ne cuiquam exceptio opponi posset, quod quis spurius natus esset, eademque ratione tale statutum non valere, exceptionemque rectè obiici posse. *Bar. L. Scius ad L. Fal. Bald. L. 1. C. de his quis pœ. nom.* Baldus tamen licet aliàs & ipse pro hac opin. consultus respondisset. *Bald. consil. 357. in 5. in fin.* alio tamen in loco mitius eum spuriiis agendum putavit, ut si quidem ex damnato coitu non prodissent, possent parentibus succedere, alioquin (quoniam contra justitiam publicæ honestatis esse) jus commune semper servaretur. *Bald. L. 1. C. de jur. an. an.* Calde-rini etiam ambo spuriiis quibuscū-que maximè favendum responde-runt, si nemo ascendentium aut descendentium super esset. *Io. & Gasp. Cald. consil. 4. § 472.* quod & acutis probarūt rationibus, & qui-dam alij secuti sunt. *Card. Præp. c. per venerabil. Ripa. §. si quis ro-ga. num. 21.* Ego si temerarium non est, à tot sapientissimorum viro-rum opinionibus dissentire, disputando saltem hoc certè pro-bari posse contenderem, quos-cunque spurios rectè simul cum legitimis filiis ad patrum hære-ditates Municipali Jure vocari posse, quam partem & acutissi-mis quibusdam interpretibus non omnino displicuisse video. *Aret. L. 3. de testa. Card. ca. constitu-tiones. 10. dist.* Quemadmodum enim legitima iustis filiis natura-li, divino, civili Pontificio Jure debita: *L. cum ratio, de bo. dam. c. dicat. 32. q. 4. ca. quicumque 17.*

4

q. si. Aut. novis. C. de inoff. tes-ta. ca. Raynut. de testam. Municipali tamen lege minui, quan-doque & in totum tolli potest. *Bart. Castr. Imol. L. Titio. §. fin. de cond. & demonst. Alex. L. quod de bonis. §. fin. ad L. Falc. Dec. L. jura in fin. de reg. jur. & consil. 19.* atque ita ex legitimis, il-legitimos quodammodo filios facere, cur non & illegitimis, quod favorabilius est. legitimo-rum jura valeat permittere? Præ-tereà quæ per legem constitui possunt, ea & statuto licet cave-re: *L. omnes populi. ubi Bart. 3. q. prin.* sed jus Digellorum spurios æquè ac legitimis matri hæredes esse permittit. *Soz. consil. 148. col. pen.* quod postea à qui-busdam casibus à Justiniano fuit immutatum: *L. si qua illustris. C. ad Orfic. Aut. qui monat. sui. §. fin.* pari ratione, & rursum hoc jure novo in patribus sanciri concedamus. Quod si lex Canonica his omnibus simul cum legiti-mis vult æquè alimenta præberi, *c. cum haberet, in fi. de eo qui dux.* cur non & Municipalis hoc ampliùs de successione adjungere valeat? cum olim & Senatus con-sulta, & dicta Prætorum iis hæ-reditatem deferrent, qui aliàs non vocabantur, *tot. tit. ad Orfic. & Tertull. & de bono. possess. & naturalibus filiis certam etiam portionem tribui jus civile consti-tuerit.* Etenim cum successiones hoc Jure fuerint inventæ: *L. 3. de pe. bar. L. lege 12. tabu. de le. C. bar.* hæc ipsaque inter legitimos, & ile-gitimos differentia legum scrip-tarum subtilitate primum fuerit prodita: *§. natura, Auth. qui monat. sui.* & qui antea eam ob-
6
causam à bonis paternis reiicie-bantur, iidem nunc lege permit-tente

tente ad ea restituantur: *L. ei. est nolle L. nemo potest. de regul. jur.* cum ex temporum varietate, & leges ipsas immutari necesse sit, labentibusque annis, non idem semper rerum status permaneat, sed quod olim turpe, nunc honestum, & quod antea rectum, nunc iniquum iudicetur, *ca. non debet. de consa. & aff.* Dubium verò non est (ut ad argumenta contraria respondeam) statutum Juris civilis partem esse: *L. jus civile, de just. & ju.* quo tamen contra Jus commune aliquid constitui licet. *Gl. L. nec. ex pratorio, & L. neque pignus. §. 1. de reg. jur.* Propterea si quis neget hoc ulli populo concedendum, eò quòd Imperatori tantum de his legem ferre, in privilegium sit reservatum, Responderem id saltem illi civitati non prohibendum, quæ nullius sub sit imperio, sed propriis vivat legibus, & moribus, quales hodie multæ in Italia reperiuntur. cum in eorum jurisdictione Imperatori quo ad universum æquiparentur. *Bart. L. denique in princ. de min. & in L. infamem, in fin. de pub. jud.* Vel fortassè & is ea ratione convinci posset, quòd hinc de vera non agimus natalium restitutione, quæ solius est Principis, sed de bonis ipsis in alium transferendis, quæ statuentium propria sunt, non Imperatoris: *L. an intotum. C. de edific. priva. Bar. L. 1. §. 2. de rei vind.* atque idcirco cuicumque populo hoc dici posse permittendum, cum ita statuendo spurios ipsos non verè restituat ingenuitati sed facultatem quandam præbeat tantum, ob quam ad adeundas hæreditates æquè ac cæteri idonei

existimentur. *Bald. L. cunctos. Cod. de sum. Trin. nu. 29. facit L. 1. C. de ord. judi.* Non advertatur autem, quod de divina constitutione est dictum, nam ut rectè docuit Paulus, *ad Gal. c. 4.* omniã ea per allegoriam sunt dicta, nec id Juris divini præceptum, ullo modo est intelligendum, sed potius ex consuetudine quadam ita se habuisse. *Card. Flo. c. per venerabi. qui fil. leg.* alioquin nec Principi ipsi ullum ex illicito coitu natum liceret unquam natalibus restituere, quod tamen falsum esse, nemo est qui nesciat, *d. c. pervenerab.* Ea siquidem quæ veteri testamento traduntur ut plerunque multis rerum involucris obteguntur, propterea nec fori controversiis valde hodie inservire solent, *c. nos sis incompetenter. §. his ita. 2. q. 7.* nec & si lege nova quandoque legantur sepetita, ubi tamen alium sub cortice sensum alunt, multum in his fidei unquam habere crediderim. *Aret L. 3. de test. 2. colum. in fin.* Hoc sanè manifestè apparet in his ipsis successionibus, quarum alia ratio eo jure erat, *num. 27.* alia hodie observatur. *Jason. L. quis se patris. C. und. lib. num. 25.* Et quod ad connubia spectat, plures olim verè legitimi potuissent recenseri. *Levit. ca. 18.* quos tamen nunc ex incesto, aut stupro natos lege Pontificia interpretatur, *cap. non debet. de consa. & affi.* Acrius quidem urget sanctio Canon. quæ eos quocunque jure succedere vetat, *c. 1. 35 q. 7.* Sed id mihi potius ex Juris divini interpretatione videtur responsum, *ibi ver. intelligendum.* quod tamen non necessariò id probat, ut modò ostendi. Vel cum hæreditatum

- reditatum & successionum materia ad jus civile pertineat, *c. ad sedem. 35. q. 5.* nescio quam auctoritatem inter laicos verba illa obtinerent. Aut id non nisi in Pontificia jurisdictione servabitur, *c. si duobus in fi. de appel.*
- 9 Aut Augustini dictum illud forsitan poterit improbari, eò quòd in causis profanis terminandis, ejus auctoritas, sicuti & aliorum sanctorum, nisi in subsidium non recipiatur, *ca. de libellis cum Gl. in sum. 20. dist.* Non ostat peccati ratio. à qua maximè debent statuta abesse, quoniam cum & concubinos, & quælibet fornicatio, hodiè Jure Canon. ob peccatum sit reprobata, *cap. nemo c. meretrices. 32. q. 4.* & tamen naturales filij, ac spurij quidam, hodie quoque sicut olim succedant. *Abb. c. tanta. qui fil. leg. num. 12.* non video cur sicuti hæc peccati ratio, in horum successione tam civili quàm Pontif. jure non attenditur, eam nos pluris in Municipali statuto velimus æstimare: lex enim quotiens directò peccatum inducit, ut quia malam fidem in præscriptione approbet, aut adulteris impunitatem promittat, semper omninò explodenda est, *c. si. de præscr. c. ex parte, de consuet.*
- 10 Ast ubi non præcipuè in favorem delinquentis lata est, sed super eo statuit, quod legis est proprium, veluti de successione, de tutelis, & similibus, licet deinde & peccatum subsequi possit, lex ipsa tamen valet. *Card. c. constitutiones. 10. dist. Ripa. §. si quis rogat. n. 50. & in L. si unquam. C. de revo. do. n. 78.* quia ad id principaliter non tendit, & quod accessorium est, non ita curari solet: *L. si quis nec causam. si cerpe.* Sic videmus licere quandoque ex causa necessaria ab aliquo pecuniam sub usuris accipere, cum tamen ille qui foenori dat, gravissimo se, ea ex re, crimini obliget. *Abb. c. super eo. de usuris.* quod & multis aliis exemplis facile esset declarare: *L. non omne. de statu lib. c. nos consuetudinem. 12. dist. Paris. in presentia, de proba num. 47.* Minus me movet, quòd hoc libidinis & stupri quoddam sit illicitum, cum enim hæc ratio in filiis naturalibus & spuris quo ad matrem non consideretur, cur eam hinc potiùs nos observemus? Cur non ita & eam Juris Pontif. partem, ubi de alimentis illegitimis filiis decernendis cavetur, *ca. cum haberet, in fi. de eo qui dux. in matr.* non recipiendam dicimus, cum illa ratione homines ad illicitos concubitus faciliùs inuitari posse videantur? Sed quodnam potest esse illicitum, si non minùs parentes adulterij, stupri, incestusve pæna punientur? *Joan. Cal. d. consti. 4. & Ripa. §. si quis rogatus. num. 50.* Nobis enim filios adjuvare tantùm est propositum, non parentum lasciviæ indulgere. Plectantur illi aut solito, aut etiam graviore aliquo supplicio, non immerentes filij hujus sceleris pœnas persolvant. Atqui sequeretur, nullam pœnam ullo jure posse temperari, & tamen constat etiam in atrocissima delicta veluti homicidium, mitiùs aliquando animadverti, atque ita per statutum posse decerni. *Bart. L. pen. §. ad crimen, de publ. jud. num. 14. Alex. L. 1. quod quisq. jur. num. 13. facit. Auth. bona damnatorum, C. de bo. proscr. At-*
- que ex hac ratione tolluntur omnia,

2 quia infamiæ maculis sunt asper-
 si, & quoniam eos vel designa-
 re funestum est, *ca. deincestis 35.*
q. 2. Reperimusque hos lege ve-
 teri, usque in decimam gene-
 rationem prohibitos ingredi ec-
 clesiam Dei. *Deut. ca. 25.* quo-
 niam immundi censentur, ut Pau-
 lus docuit, *1. ad Corin. 7. c. jam*
nunc. 28. q. 1. Suntque tam Mo-
 saica, quam Pontif. ac civili le-
 ge omnino detestabiles, *c. per*
venerab. In fin. Qui filij sint leg.
 Ude & Agust. ait, satius esse si-
 ne liberis defungi, quam ex il-
 licito coitu stirpem quærere, *ca.*
sicut, 32. q. 4. Ideoque Plutar-
 chus in libello, quem de liberis
 educandis scripsit, id potissi-
 mum parentibus præcipit, ne se
 vilibus aut abjectis jungant mu-
 lieribus quales sunt meretrices
 aut pellices, eò quòd filiis ea ex
 3 re macula quædam adnascatur,
 quæ aliis carpenti causam ple-
 runque afferat, sed curandum
 maximè, ut generis sui paren-
 tes legitima jacent fundamenta.
 Sic apud Sophoclem Me-
 nealaus Teucrum objurgat quòd
 cum Nothus esset, ea sibi puta-
 ret licere, quæ & ipsi legitimo.
 Hinc reprehendi solentij, qui
 malunt se spurio alicujus poter-
 tis patris nominari, quam legi-
 timos filios alterius privati, hoc
 enim improbatum fuit Herculi,
 quòd se filium Jovis ex Alcme-
 na genitum prædicaret, ut in-
 quit Ovidius *Metamorph. lib. 9.*

*Nam quòd te jaetas Alcmena
 matre creatum.*

*Jupiter aut falsus pater est, aut
 crimine verus.*

*Matris adulterio patrem petis,
 elige fictum.*

*Esse Jovem malis, ante per de-
 dedecus ortum.*

Hinc Pontif. Jure dignitates
 ecclesiasticæ illis nunquam solent
 decerni, nisi prius eos Pontifex,
 aut qui id potest, legibus solve-
 rit, *c. si. de pl. presb.* & si testes
 aliqua in causa omni exceptione
 maiores requirantur, spurij at-
 testatio idonea non erit. *Cur. L.*
admonendi, de Jurejur. col. 2. cum
 nec semiplenè probet, *Mars. 4*
sing 273 eademque ratione testes
 duo in causa criminali, quorum
 alter spurius esset, plenam fidem
 non facient. *Nico. Ubal. de suc-*
ces. ab intest. 4. species. Hinc ⁵
 etiam cum frater in officiosum
 id possit testamentum dicere, in
 quo turpis persona est instituta:
L. fratres. C. de inoff. test. si spu-
 rius aliquis à fratre fuerit hæres
 relictus, licebit fratri testamen-
 tum illud subvertere. *Alexan. L.*
ex facto, de vulga. num. 21. Im-
 mò & si spurius legitimatus, à
 fratre esset institutus, adhuc que-
 relæ locus erit, quoniam & post
 legitimorum jura impetrata facti
 in famia quædam iis inhæret.
Bal. L. generaliter. §. cum autem.
C. de inst. & subs. Alex. L. 3. de
libe. & post. num. 7. quæ sola li-
 cet levissima ad expugnandum
 testamentum sufficit, *d. L. fra-*
tres. Hæc Doct. passim, affir-
 mantes spurios viles, obscurof-
 que haberi. *Alex. consi. 47. in 4.*
contra tamen. Gramma. voto 4.
num. 22. quæ tamen vereor, ne
 illorum magis opinione, quam
 certa ulla sint ratione recepta.
 Ego enim quo ad omnia contra-
 rium semper sensi, tam de ille-
 gitimis, quam de illis, qui jam
 natalibus sunt restituti. Immo de
 his quicquam amplius dubitare,
 ridiculum mihi prorsus videtur,
 cum sciamus Principis privilegio ⁶
 quamcunque maculam, si qua
 forte

forté in esset, semper aboleri: *L. 3. de nat. resti L. Imperial. §. 1. ubi Bald. Cod. de nupt.* novumque velut hominem rursus gigni, ac veré legitimum, quemlibet ita restitutum censi: *L. 2. in fin. de nat. rest. Bart. Jas. L. si is quis pro emptore, num. 227.*

7 *Dec. cons. 366.* Quod verò ad spurios pertinet, cum ad dignitates Jure civile possint pervenire, expressaque sit ratio, quoniam non est impedienda ejus dignitas, qui nihil admisit: *L. spurij de Decurion. crederem & hinc satis probari, eos haudquam infames esse. Afflict. dec. 195. in fin. Capyc decis. 22. n. 7* cum hi qui ejusmodi sunt, ab omnibus muneribus & honoribus soleant arceceri: *L. 2. C. de dignit. lib. 12. c. in jam de reg. jur. in 6.* Crimen paternum, Callistratus inquit, nullam maculam filio infligere potest: *L. crimen, de pœni.* sed id ipsum ex adulterio aut fornicatione nasci, non filij, sed parentis culpa est, *c. nasci. 56. dist.*

8 ergò nulla filios inde sequetur infamia, cum illa proprio tantum, non alieno delicto contrahatur. *Bal. testimonium, de testib.* Homines siquidem undecunque prodierint, Dei æquè filij sunt, *c. undecunque. 56. dist.* nec natales ipsi quemquam vel minima ulla in re valent pollueré, ut Chrysostrum. præclare inquit, *c. numquam. ead. dist.* unde nec quis istorum singulare certamen Jure potest detrectare. *Alciat. in Duello. ca. 19.* cum tamen infames & sordidi ab ea militia repellantur, *paris. Put. de remitt. lib. 7. c. qp. in pugnis dignitas.* Tradunt divus Hieronymus, & scriptores sacri, *cap. dominus. 56. dist. Abb. c. per ve-*

nerab. qui fil. leg. n. 5. CHRIS-
TUM, quo nihil maius divini-
usve dici potest, ex adulterino
stipite originem ducere voluisse,
ut inde ostenderet, quàm falle-
retur, quisquis tale hominum ge-
nus ceu utile, & turpe averte-
ret, notantque hi qui historias
ab origine mundi sunt exorsi artes
omnes, & scientias ab hujusmo-
di sobole, à filiis scilicet Lamech
fuisse inventas, & ab eis subtiliora
omnia, & utiliora excogitata:
Memoranturque plures integer-
rimæ, & sanctissimæ vitæ viri
his, & ipsi orti initiis. Nam, &
Jephte inter sanctos Apostoli vo-
ce numeratus, *d. cap. nasci. in
fin. meretricis fuit filius: Judic.
cap. 11.* & Albanus martyr ex in-
cestu patris cum filia natus dicitur. Et Salomonem illum, quem
sapientissimum, é cælo divini-
tus demissum omnes sunt admi-
rati, multi credunt illegitimum
fuisse. Ut infinitos præteream,
quos alibi commodiùs referemus,
quorum singularis prudentia, &
probitas, apertè potuit nobis de-
clarare, nil quenquam ex his
natalibus magis aut obscurari, aut
illustrari. Sed dicat aliquis, num
sæpiùs expressum hoc habemus,
infamia eos quam maximè labo-
rare, & Dis infensos esse, ut
suprà latiùs retulimus? Ad hæc
respondent quidam. *Jas. cons. 71.
in 1. Cagn. L. 1. de inof. testa. num.
14. §. in L. si qua. C. ad Orfic. nu.
8.* ea de spurii tantum intelligen-
da esse, non verò de naturalibus
qui cum extra legis pœnam sint.
L. 3. de concub. nulla etiam labe
aspersi dici possunt. Sicque sen-
tiunt hi, spurios quidem infames
esse, naturales autem ab omni
planè macula esse sejunctos. Ego
verò, cum quæstio nostra, de
Oo ii omni-

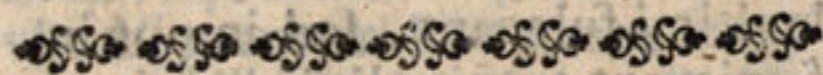
omnibus non legitimè natis, præcipueque spuris sit, quos infames non esse, volumus probare, ad omnia supradicta, & si qua hujusmodi reperiri possunt, longe aliter, & absque ulla distinctione respondeo, quin non ego, sed Gretianus potius, qui in libris Decretorum compilandis, ubi Canones aliquos obscuriores offenderet, egregiam etiam in iis interpretandis operam navavit. Ejus autem hæc verba sunt, cum de spuris loquitur, & supra allegata refert decreta. Inquit enim, *in cap. cenomanensem, in fi. 56. dist.* „ Quod legitur, „ adulterorum filii abominatio „ sunt Deo, hoc de filiis adulterorum intelligendum videtur, „ ad quos paterna flagitia, hæreditaria successione descendunt, „ Et alibi, *cap. 1. §. 1. ead. dist.* „ Sed hoc intelligendum est de „ illis, qui paternæ incontinentiæ imitatores fuerint. Eandem „ interpretationem secutus est, „ & Innoc. III. cujus, & hæc verba sunt, *cap. nisi cum §. persone, de renunciat.* Quod scriptum est, Ego sum Deus Zelotes, vindicans peccata patrum „ in filios usque in tertiam, & „ quartam generationem, in his „ qui oderunt me, intelligitur, „ id est, in illis, qui contra me „ paternum odium imitantur. Unde, & Augustinus, *cap. undecunque 56. dist.* Undecunque „ homines nascantur, si parentum „ vitia non sectentur, honesti, & „ salvi erunt, semen enim ipsum „ per se non quidem malum est, „ sed malè utentibus tantum, grave, & exitiosum. Quibus quidem ex locis constat, spurios eos tantum à Jure notari, qui hæreditaria quadam successione

paternas fordes referunt. Cæteros vero tales minimè censeri, cum initio quilibet natura bonus producat. *Felin. cap. dudum, de presum. numer. 14.* infamia verò bonitati repugnet: *Bart. L. 1. de infam.* & consequenter naturali uniuscujusque conditioni. *Barb. cap. cum deputati de judic.* Quo fit, ut qui spuris nascitur, ex se quidem infamis dici non possit, quia natura quemlibet bonum procreat, minus quoque talem à patre notam contrahere, quia crimen paternum nullam maculam filio inurit, *L. crimen, de pæn. juncto ar. L. si is qui. §. utrum, de reb. dub.* ergo spurii turpitudine nulla notati initio intelliguntur, nisi propriis deinde se flagitiis inquinaverint, prout contraria argumenta testantur, & quidam etiam ex nostris sensisse videtur. *Mars sing. 275. ver. limbo tamen.* Nolim tamen idcirco existimet quispiam, hos à nobis omnibus quod aiunt, numeris absolutos, perinde ac legitimos censeri. Sat enim notum est, Pontificio Jure non posse ad sacros ordines adscisci, nisi legibus soluti sint, quoniam ut Innoc. Pontif. ait, licet non insit nota delicti, deficit tamen in his quiddam, ob quod ad sacra non ita facile queunt promoveri, *cap. accedens, de pug. san.* Sed id ego contendo, non ideo hos infames dicendos, nec facti quidem infamia, quod ea ex proprio aliquo delicto oritur. *L. cognitionum §. 1. de variis, 14* & *extr. crim. Bald. cap. testimonium, de test.* hi aliena laborant culpa. *L. legem. C. de nat. lib.* Illa cum primum ignota est, infamia dici nequit, enim unquam latet, *Bald. d. cap. test.* horum plerunque natales, quales sint, igno-

ignorantur, cum tamen re vera spurii sint. Ea rescripto Principis deleri haud unquam potest. *Fel. d. cap. num. 14. Bal. L. Cassius, de senat. num. 9. Abb. cap. cum te de judi. numer. 9.* hi cum natalibus restituantur, omnem prorsus eluunt labem, efficiuntur siquidem non fictè, sed verè, & propriè legitimi. *L. imperialis §. 1. C. de nupt. Dec. consil. 366. 399.* Vel si eos indigniores fatear, id tantum Jure Pont. permittam, quod in dignitatibus conferendis, de personarum conditione usque adeò sollicitum esse videtur. *Card. cap. 2. 56. dist.* Sed jure civili quis id concedat? Cum in infamium Catalogo nuspian numerentur, tot, tit. ff. §. C. de infra. nuspian à testimonio ferendo repellantur, *Capy. decis. 22. numer. 7.* & in Decurionum ordinem allegantur, *L. spurii, de Decur. ad quem Plebeiis non licet ascendere: L. honores. §. is qui, eo. tit. & jus provocandi habeant quemcunque ad singulare certamen. Alc. cap. 19. in duello.* & milites esse non prohibeantur, nec feudum acquirere, *Capy. sup.* quæ omnia turpibus personis permitti non solent. Quinimò cum hoc jure is qui filium ex concubina, meretrice, aut ancilla procreat, nullam ideò maculæ notam incurrat, nisi fortè uxorem haberet, *Dec. consil. 530. Albe L. pen. §. juris, de just. §. ju. quod, & ipsum dubium est. Gl. L. palam. §. qui in de rit. nup. Tiraq. de leg. com. pag. 6.* Cur volumus deinde tales liberos infames censerì, cum author ejus conjunctionis ab omni nota immunis sit. Nonne. n. iniquum, & absurdum satis esset, patrem ita coeuntem nihil delinquere, partum eum tamen criminofum

esse. *Contra. cap. principatus. cap. cum Paulus 1. q. 1. & cum in famem esse quædam sit pœna, eò quòd multa ei interdicit, ad quæ cæteri possunt admitti Dyn. Anc. cap. infamib. de reg. jur.* Quis dicat pœnam ibi esse, ubi nulla spurii culpa præcessit, *cap. non afferamus. 24. q. 1. L. si pœna. de pœ. fateor id quidem, & hoc jure nescio, quid in his desiderari, cum non æquè ac alii legitimi fulgeant, sed in non infamiae aut turpitudini ulli fuit adscribendum, quin naturæ potius cuidam inclementiæ, quæ tales eos produxerit, sicuti, & de foeminis diximus, quarum conditio multò est quàm masculorum deterior. L. in multis de sta. hom. L. 2. de regu. jur. & potentiorum melior quàm humiliorum. Non enim hoc ullo eorum cirmine, notave contingit, sed quòd ita publici officii ratio exegit, ut inter hominum gradus quidam honestiores, alii inferiores haberentur. Id quoque, & in illegitimis accepit, qui pari jure cum legitimis quidem censerì non possunt, sicuti, nec rustici cum civibus, plebeii cum patriciis, juniores cum senioribus sunt conferendi, in quibus tamen nihil ideò turpitudinis esse arguas. Hinc ad Decurionatum spurii admitti non solent, si competitorum habeant legitimo loco natum. L. generaliter §. spurios de Decur. Hinc juramentum justo potius testi, quàm notho deferendum dicunt. *Cur. L. admonendi. numer. 11.* Sic vel levis rumor de alicujus spurii vita maiorem semper suspicionem solet injicere, quàm si illud idem publicè de aliquo legitimo prædicetur: *Ang. consil. 284.* Hinc etiam Bal-
 dus*

duſ dixit, fratrem, minorem legitimum fratri maiori, quamvis legitumato, eſſe præponendum, atque hunc illi vel in via, vel in menſa, aut quocunq; alio in loco cedere debere. *Bald. cap. per tuas de maio. § obe.* Et generaliter, quoties ſpurius cum legitimo concurrat, æquis indi- ciis legitimorum cauſa potior ha- beri ſoleat.

C A P U T LVI.

Spurii an dignitates Jure ci- vili adipiſci, aut tabellio- nis ſaltem munus poſſint exercere.

S U M M A R I U M.

- I Tabellionis munus vile eſt.
- 2 Servi publici.
- 3 Denotariis, ut dicitur adban- chum, & aliis, quid inter ſe differat.
- 4 Jure civili poſſunt spurii digni- tates obtinere.
- 5 Catulli carmen explicatum.
- 6 Pater patratus, & cur nemo pater patratus, qui non le- gitimè natus n. 7.
- 8 Spurii Doct. jure creari poſ- ſunt.
- 9 Spurii ad dignitates ex con- ſuetudine locorum admitten- di.
- 10 Conſtitutio Collegii Bonon. de non recipiendis spuriiis.
- 11 Jason spurius, & à Mediola- nen. Collegio rejectus.

E X his quæ ſuprà dicta ſunt multæ poſſunt quæſtiones decidi, quæ Doctõribus alter- candi materiam præbere ſolent. Alexander enim cum ex factõ eſ- ſet interrogatus, an illegitimis liceret in Tabellionum ordinem adſcribi, apertè reſpondit, eos tali numere indignos, *Alex conſi. 70. in 2. Marſ. ſign. 273. verſ. ult. circa, Ruin. conſil. 35. in 4. num. 14.* quoniam cum infames dicantur, dignitatem nullam, niſi magna ex neceſſitate, poſſunt obtinere, *L. generaliter §. ſpu- rios, de Decur.* notarii verò offi- cium cum publicum fit, non de- bet talibus perſonis deferri. *Bar. L. eadem ad L. Jul. repe.* Contra Gaſpar Calderinus, qui ut ſpu- riorum cauſam tueretur, Tabel- lionis munus tantum à dignitate abeſſe dixit, ut vile id potiùs of- ficium haberetur. *Gasp. Calder. conſi. 2. de fid. inſtru.* eaque rati- one Decuriones id conficere pro- hiberentur. *L. univerſos. C. de Decur. lib. 10.* Hincque videmus libertum notarium eſſe poſſe: *L. ſi. Cod. de ſer. Reip. man.* cui ta- men ad honorem dignitatemve ullam non licet aſcendere: *L. 1. C. ad L. viſce.* Hinc admonet Accurfius advocatos, ne hujus- modi munera ſuſcipiant, adeò obſcura, & vilia. *Gloſ. d. L. uni- verſos.* cum ob id ſervi publici di- cantur: *L. non aliter, de adopt.* non quia verè ſervi ſint, ſed quia publicè inſtar ſervorum, ut & Oldradus dixit: *Old. conſil. 75.* Quæ cum ita ſint, nihil eſſe de- inde cur spuriiis hæc prohiberen- tur, *Cald. dixit,* cum munus hoc hujusmodi ſit, ut dignitatem aut honoris gradum aliquem ſe- cum non habeat adjunctum in hancque ſententiam pro spuriiis. &

I

2

& Angelus alacriter respondit. *Ang. consil. 284.* Sed mihi prius quidem quàm de quæstione loquar, id necessarium videtur declarare, nihil scilicet Alexandrum Calderino contrarium locutum esse, quamvis nemo eos non discrepantes prima facie iudicet, sed ut erat diversa eorum facti species, vario etiam modo utrunque super re proposita respondisse Ille. *Alex. d. consil. & Mar. d. sing. 273.* in eum invehitur notarium, qui cum spurius esset, id tamen obibat munus, quod publici secum nescio quod officii ducit, estque præcipuæ in eo genere authoritatis, quales ad bancum assumptos notarios vulgò ajunt. Hic *Cal. d. consil.* simpliciter de Notarii munere interrogatus, etiam illegitimis aptum esse respondit, quoties scilicet fines non excederet consuetos. & vulgarem Tabellionis tantum operam quis præstaret, quod quidem ab alio illo longè distat munere, ut egregiè Bartolus adnotavit. *Bart. L. ead. ad L. Jul. repe. numer. 4. Dec. L. i. C. de mand. prin. numer. 32.* Sed si vera sunt, ut opinor, quæ supra disservimus, *cap. præce.* inde patere potest, omnes has tam Alexandri, quàm Ang. & aliorum rationes esse supervacaneas, admittunt ij enim spurios infames haberi, indeque disputant, an Tabellionum munus possint sustinere. Ego autem cum eos Jure civili infames non esse docuerim, nihil etiam obstare video, cur non, & officio hoc, quemadmodum, & aliis dignitatibus possint defungi. præsertim cum aliàs ostenderim, illos Romanos cives habitos fuisse. *cap. 35.* Fallitur enim qui putat eos nisi ur-

gente necessitate Decuriones creari non posse. *L. d. generabiter §. spurios.* cum immò regulam in contrarium Papinianus constituerit: *L. spurii, de Decurion.* dixeritque & Ulpianus, nullam dubitationem esse, quia illis quicunque honores rectè possint decerni, *d. §. purios* quam deinde tamen limitavit idem Ulpianus, ut si eadem in dignitate competitorum habeat legitime quæsitum, ab eo excludantur, *d. §. spurios ver. sed si habeant* Sed hæc ipsa declaratio, & limitatio manifestè probat, quibuscumque aliis casibus id licere, *arg. per Dec. L. i. de reg. jur. num. 27.* simileque huic est, cum lex ait, certæ conditionis homines in magistratibus Municipalibus aliis esse præferendos, *L. ut gradatum §. etsi lege. de mun. & hon.* aut in albo antiquiores primum, vel eos qui amplioribus functi sint muneribus esse describendos. *L. i. de alb. scriben.* Non enim ideò cæteri ut minimè idonei rejiciuntur, sed inter multos, visum est his aliqua de causa primas deferre, cum tamen revera omnes ij digni muneribus judicarentur. *Glos. d. §. spurios ver. oportere.* Alioquin si diceremus, ex causa tantum necessitatis, atque in subsidium, ut alii putant, spurios admitti, nonne malè sanè dixisset Ulpianus. *d. L. spurios.* nullam de his dubitationem esse, cum imò maxima tunc futura fuisset dubitatio? Nonne etiam malè eum paragraphum cum præcedenti responso conjunxisset, si adeò diversum factum ibi referendum erat, *d. §. ubi dictio quoque, quæ jungit secundum eandem qualitatem Bart. L. labeo, de pact. & L. si. quod cer. loc.* Occurrit hoc